

In principio
creavit
deus caelum
et terram:
Incipit liber genesis.
Terra autem erat inanis et uacua;
et tenebre super faciem abyssi: et
spiritus dei ferebatur super aquas.
Dixitque deus: Fiat lux. Et facta
est lux. Et uidit deus lucem quod
esset bona: et diuisit lucem a tene-
bris. Appellauitque lucem diem: et
tenebras noctem. Factumque est ues-
pere et mane: dies unus. Dixit quoque
deus: Fiat firmamentum in medio a-
quarum: et diuidat aquas ab aquis.
Et fecit deus firmamentum: diui-
sitque aquas que erant sub firma-
mento. ab his que erant super fir-
mamentum. Et factum est ita. Vo-
cauitque deus firmamentum celum.
Et factum est uespere et mane: dies
secundus. Dixit uero deus. Congre-
gentur aque que sub celo sunt in lo-
cum unum: et appareat arida. Factum
que est ita. Et uocauit deus aridam
terram: congregationesque aquarum
appellauit maria. Et uidit deus quod
esset bonum. Et ait. Germinet terra
herbam uirentem et facientem semen.
et lignum pomiferum faciens fructum
iuxta genus suum: cuius semen in
semetipso sit super terram. Et factum
est ita. Et protulit terra herbam ui-
rentem. et afferentem semen iuxta
genus suum: lignumque faciens fruc-
tum. et habens unumquodque sementem
secundum speciem suam. Et uidit deus
quod esset bonum. Factumque est uespe-
re et mane: dies tertius. Dixit autem
deus. Fiant luminaria in firmame-
nto celi: et diuidant diem ac noctem.

et sunt in signa et tempora. et dies 7
 annos. et luceant in firmamento ce
 li. et illuminent terram. Et factum
 est ita. **F**ecit q; deus duo magna lu
 minaria. luminare maius ut pre
 esset diei. et luminare minus ut p
 eēt nocti. Et stellas. Et posuit eas i
 firmamento celi. ut lucerent super
 terram. et p̄essent diei ac nocti. et
 diuiderent lucem ac tenebras. Et
 uidit deus quod esset bonū. Et fac
 tum est uespere et mane dies quar
 tus. **D**ixit etiam deus. Producant
 aque reptile anime uiuentis. et uo
 latile sup̄ terram. sub firmamento
 celi. **C**reauit q; deus cete grandia. et
 omnē animā uiuentem atq; mota
 bilem. quam produxerant aque in
 species suas. et omne uolatile secū
 dum genus suū. Et uidit deus qd'
 esset bonum. benedixit q; eis dicens.
Crescite et multiplicamini. et reple
 te aquas maris. auēs q; multipli
 centur sup̄ terram. Et factum est
 uespere et mane. dies quintus. **D**ix
 it quoq; deus. Producat terra ani
 mā uiuentem in genere suo. uimera
 et reptilia. et bestias terre. secundū
 species suas. **F**actum q; est ita. Et
 fecit deus bestias terre iuxta species
 suas. et iumenta et omne reptile
 terre in genere suo. Et uidit deus
 quod esset bonum. Et ait. **F**acia
 mus hominē ad ymaginē et si
 militudinē nr̄am. et p̄esit piscib;
 maris. et uolatilib; celi. et bestis.
 uniuersisq; terre. omniq; reptili qd'
 mouetur in terra. Et creauit deus

hominē ad ymaginē et similitudi
 nē suam. ad ymaginem di creauit
 illum. masculū et feminā creauit
 eos. **B**enedixit q; illis d̄s. et ait.
Crescite et multiplicamini et reple
 te terram. et subicite eam. et domi
 namini piscib; maris. et uolatilib;
 celi. et uniuersis animantibus que
 mouentur sup̄ terram. **D**ixit q; d̄s.
Coce dedi uobis omnē herbam affe
 rentem semen sup̄ terram. et uniu
 sa ligna que habent in semet ipsis
 sementem generis sui. ut sint uo
 bis in escam. et cunctis animanti
 bus terre. omniq; uolucris celi. et uni
 uersis que mouentur in terra. et in
 quib; est anima uiuens. ut habeāt
 ad uescendum. Et factum est ita.
Vidit q; deus cuncta que fecerat.
 et erant ualde bona. Et factum est
 uespere et mane. dies sextus. **I**

Dixit q; deus. **P**fecti sunt celi et terra. et
 omnis ornatus eorū. **C**ompleuitq;
 deus die septimo opus suum qd' fe
 cerat. et requieuit die septimo ab
 uniuerso opere quod patrarat. Et
 benedixit diei septimo. et sanctifi
 cauit illum. quia in ip̄o cessauit
 ab omni opere suo. quod creauit
 deus ut faceret. **I**ste generationes
 celi et terre quando create sūt. in
 die quo fecit d̄s deus terram et
 celum. et omne irrigulū agri ante
 quam oriretur in terra. omnemq;
 herbam regionis prius quam ger
 minaret. **N**on enim pluerat d̄s
 deus sup̄ terram. et homo nō erat
 qui operaretur terram. sed fons

ascendebat e terra. irrigans uniuersam superficiem terre. Formauit igitur dominus deus hominem de limo terre; et inspirauit in faciem eius spiraculum uite: et factus est homo in anima uiuentem. Plantauerat autem dominus deus paradysum uoluptatis a principio: in quo posuit hominem quem formauerat. Produxitque dominus deus de humo omne lignum pulchrum uisui. et ad uescendum suauis: lignum etiam uite in medio paradysi: lignumque scientie boni et mali. Et fluiuius egrediebatur de loco uoluptatis: ad irrigandum paradysum. Qui inde diuiditur: in quatuor capita. Nomen unius phison. Ipse est qui circuit omnem terram euilach. ubi nascitur aurum: et aurum terre illius optimum est. Ibi quoque inuenitur bdellium: et lapis onichimus. Et nomen fluiuii secundo gyon. Ipse est qui circuit omnem terram ethiopiae. Nomen uero fluiuii tertii: tygris. Ipse uadit contra assyrios. Fluiuius autem quartus: ipse est eufrates. Tulit ergo dominus deus hominem: et posuit eum in paradiso uoluptatis: ut operaretur et custodiret illum. Precepitque ei dicens. Ex omni ligno paradysi comedere: de ligno autem scientie boni et mali ne comedas. In quacumque enim die comederis ex eo: morte morieris. Dixit quoque dominus deus. Non est bonum hominem esse solum: faciamus ei adiutorium simile sibi. Formatis igitur dominus deus de humo cunctis animantibus terre: et uniuersis uola-

tilibus celi: adduxit ea ad adam: ut uideret quid uocaret ea. Omne enim quod uocauit adam anime uiuentis: ipsum est nomen eius. Appellauitque adam nominibus suis cuncta animalia: et uniuersa uolatilia celi: et omnes bestias terre. Ade uero non inueniebatur adiutor similis eius. Inmisit ergo dominus deus soporem in adam. Cumque obdormisset: tulit unam de costis eius: et repleuit carnem pro ea. Et edificauit dominus deus costam quam tulerat de adam: in mulierem: et adduxit eam ad adam. Dixitque adam. Hoc nunc os ex ossibus meis: et caro de carne mea. Hec uocabitur uirago: quoniam de uiro sumpta est. Quamobrem relinquet homo patrem suum et matrem: et adhaerebit uxori suae: et erunt duo in carne una. Erat autem uterque nudus. adam scilicet et uxor eius: et non erubescabant.

Sed et serpens erat callidior cunctis animantibus terre: que fecerat dominus deus. Qui dixit ad mulierem. Cur precepit uobis deus: ut non comederetis ex omni ligno paradysi? Cui respondit mulier. De fructu lignorum que sunt in paradiso uescimur: de fructu uero ligni quod est in medio paradysi: precepit nobis deus ne comederemus. et ne tangeremus illud: ne forte moriamur. Dixit autem serpens ad mulierem. Nequaquam morte moriemini. Scit enim deus. quod in quocumque die comederitis ex eo. aperientur oculi uestri: et eritis sicut dei: scientes

bonū et malum. Et dicit igitur mulier quod bonū esset lignum ad uescendum. et pulchrum oculis. aspectuque delectabile; et tulit de fructu illius. et comedit. deditque uiro suo. Qui comedit. Et aperti sunt oculi amboꝝ. Cumque cognouissent se esse nudos; consueuerunt folia ficus. et fecerunt sibi pizomata. Et cum audissent uocem dñi dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem. abscondit se adam et uxor eius a facie dñi dei. in medio ligni paradisi. Vocauitque dñs dñs adam. et dixit ei. Ubi es. Qui ait. Vocem tuam audiui in paradiso; et timui eo quod nudus essem. et abscondi me. Cui dixit deus. Quis enim indicauit tibi quod nudus es. nisi quod ex ligno de quo preceperam tibi ne comederes comediisti. Dixitque adam. Mulier quam dedisti michi sociam; dedit michi de ligno. et comedi. Et dixit dñs deus ad mulierem. Quare hoc fecisti. Que respondit. Serpens decepit me. et comedi. Et ait dñs dñs. ad serpentem. Quia fecisti hoc. maledictus es inter omnia animantia. et bestias terre. Super pectus tuum gradietur. et terram comedes cunctis diebus uite tue. Inimicitias ponam inter te et mulierem. et semen tuum et semen illius. Ipsa conteret caput tuum. et tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri quoque dixit. Multiplicabo erumpnas tuas. et conceptus tuos. In dolore paries filios. et sub uiri potestate eris. et ipse dominabitur tui.

Ade uero dixit. Quia audisti uocem uxoris tue. et comediisti de ligno ex quo preceperam tibi ne comederes. maledicta terra in opere tuo. In laboribus comedes ex ea. cunctis diebus uite tue. Spinas et tribulos germinabit tibi. et comedes herbas terre. In sudore uultus tui uesceris pane tuo. donec reuertaris in terram de qua sumptus es. quia puluis es. et in puluere reuerteres. Et uocauit adam nomen uxoris sue euam. eo quod mater esset cunctoꝝ uiuentium. Fecit quoque dñs dñs ad eam et uxori eius tunicas pelliceas. et induit eos. Et ait. Ecce adam factus est quasi unus ex nobis. sciens bonum et malum. Hunc ergo uidere ne forte mittat manum suam. et sumat etiam de ligno uite et comedat. et uiuat in eternum. Cmisit eum dñs deus de paradiso uoluptatis. ut operaretur terram de qua sumptus est. Creauitque adam. et collocauit ante paradisum uoluptatis. cherubim. et flammeum gladium atque insacilem. ad custodiendam uiam ligni uite.

Adam uero cognouit. **III**
euam uxorem suam. Que concepit. et peperit cayn dicens. Possedi hominem pro deum. Rursumque peperit fratrem eius abel. Fuit autem abel pastor ouium. et cayn agricola. Factum est autem post multos dies. ut offerret cayn de fructibus terre munera domino. Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui. et de adipibus eorum. Et respexit

dñs ad abel. et ad munera eius:
 ad cayn uero et ad munera illius
 non respexit. Iratus q; est cayn ue
 hementer: et concidit uultus ei.
Dixit q; dñs ad eum. Quare ira
 tus es. Et cur concidit facies tua:
 Homme si bene egeris recipies. Si
 autem male: statim in foris pec
 catum aderit. Sed sub te erit ap
 peritius eius: et tu dominaberis
 illius. Dixit q; cayn ad abel frēm
 suū. Egrediamur foras. Cum q;
 eēt in agro: consurrexit cayn ad
 uersus abel frēm suum: et interfe
 cit eum. Et ait dñs ad cayn. Ubi
 est abel frater tuus. Qui respon
 dit. Nescio. Nunquid custos frīs
 mei sum. Dixit q; ad eum. Quid
 fecisti. Vox sanguinis fratris tui
 clamat ad me de terra. Hunc igitur
 maledictus eris super terram:
 que aperuit os suum. et suscepit
 sanguinē fratris tui de manu tua.
 Cum operatus fueris eam: non
 dabit tibi fructus suos. Uagus
 et profugus eris sup terrā. Dixit
 q; cayn ad dñm. Maior est iniqui
 tas mea: quā ut ueniam merear.
 Ecce eicis me hodie a facie terre:
 a facie tua abscondar: et ero ua
 gus et profugus in ira. Omnis
 igitur qui inuenerit me: occidet
 me. Dixit q; ei dñs. Nequaquam
 ita fiet: sed omnis qui occiderit
 cayn. septuplū punietur. Posuit
 dñs signū in cayn: ut non eum
 interficeret omnis qui inuenisset
 eum. Egredius q; cayn a facie do

mini: habitauit in terra profugus
 ad orientalem plagam eden. Cog
 nouit autē cayn uxorem suā. Que
 concepit: et peperit enoch. Et edi
 ficauit ciuitatem: uocauit q; no
 men eius ex nomine filii sui enoch.
 Porro enoch genuit irad. et irad
 genuit mauiael. et mauiael genu
 it matufael. et matufael genuit
 lamech. Qui accepit uxores duas.
 Nomen uni ada: et nomen alteri
 sella. Genuit q; ada iabel: qui fuit
 pater habitantū in tentorijs atq;
 pastor. Et nomen frīs eius uibal.
 ipse fuit pater canentū in cythara
 et organo. Sella quoq; genuit tu
 balcayn: qui fuit malleator et fa
 ber in cuncta opera eris et ferri.
 Soror uero tubalcayn: noema.
Dixit q; lamech uxori; suis: ade
 et selle. Audite uocem meā uxores
 lamech. auscultate sermonē meū:
 qm occidi uirum in uulnus meū:
 et adolescentulū in liuorem meū.
 Septuplū ultro dabitur de cayn:
 de lamech uero septuagies septies.
 Cognouit quoq; adhuc adam uxo
 rem suam: et peperit filium: uoca
 uit q; nomen eius seth. dicens. Po
 suit michi dñs semen aliud p abel:
 quē occidit cayn. Sed et seth natus
 est filius: quē uocauit enos. **I**ste
 cepit inuocare nomen dñi. **V**
Hic est liber generationis adam:
 in die qua creauit dñs hōiem.
 Ad similitudinē dei fecit illum:
 masculū et feminā creauit eos. **B**
 benedixit illis: et uocauit nomen

eorum adam: in die qua creati sunt.
 Uixit autem adam centum triginta
 annis: et genuit ad similitudinē
 et ymaginem suam: uocauitque no-
 men eius seth. Et facti sunt dies
 adam postquam genuit seth. octin-
 genti anni: genuitque filios et filias.
 Et factum est omne tempus quod
 uixit adam. anni nongenti trigin-
 ta: et mortuus est. Dixit quoque seth
 centum quinquē annis: et genuit
 enos. Uixitque seth postquam genu-
 it enos. octingentis septem annis:
 genuitque filios et filias. Et facti
 sunt omnes dies seth. nongentorum
 duodecim annorum: et mortuus est.
 Uixit uero enos nonoginta annis:
 et genuit caynan. Post cuius ortū
 uixit octingentis quidecim annis:
 et genuit filios et filias. Facti que sunt
 omnes dies enos. nongentorum
 quinquē annorum: et mortuus est. Dixit
 it quoque caynan septuaginta an-
 nis: et genuit malalehel. Et uixit
 caynan postquam genuit malalehel
 octingentis quadraginta annis:
 genuitque filios et filias. Et facti
 sunt omnes dies caynan. nōgenti
 decem anni: et mortuus est. Uixit
 autem malalehel sexaginta quinquē
 annis: et genuit iared. Et uixit
 malalehel postquam genuit iared.
 octingentis triginta annis: et ge-
 nuit filios et filias. Et facti sunt
 omnes dies malalehel. octingenti
 nonoginta quinquē anni: et mortu-
 us est. Dixitque iared centum sexa-
 ginta duobus annis: et genuit enoch.

Et uixit iared postquam genuit enoch.
 octingentis annis: et genuit filios
 et filias. Et facti sunt omnes dies
 iared. nongenti sexaginta duo anni:
 et mortuus est. Porro enoch uixit
 sexaginta quinquē annis: et genuit
 matusalem. Et ambulauit enoch
 cum deo. Et uixit enoch postquam
 genuit matusalem trecentis annis:
 et genuit filios et filias. Et facti
 sunt omnes dies enoch: trecenti
 sexaginta quinquē anni. Ambula-
 uitque cum deo: et nō apparuit. quia
 tulit eum deus. Dixit quoque ma-
 tusalem centum octoginta septē
 annis: et genuit lamech. Et uixit
 matusalem postquam genuit la-
 mech. septingentis octoginta duo-
 bus annis: et genuit filios et filias.
 Et facti sunt omnes dies matusa-
 lem. nongenti sexaginta nouem
 anni: et mortuus est. Uixit autem
 lamech centum octoginta duobus
 annis: et genuit filium. Vocauit
 que eum noe: dicens. Iste consolabi-
 tur nos ab operibus et laboribus ma-
 nuū nrarū: in terra cui maledixit
 dñs. Dixitque lamech postquam ge-
 nuit noe quingentis nonoginta
 quinquē annis: et genuit filios et
 filias. Et facti sunt omnes dies
 lamech. septingenti septuaginta
 septem anni: et mortuus est. Noe
 uero cū quingentorum esset annorum: ge-
 nuit sem. cham. et iaphet. **VI**
 Omnesque cepissent homines multi-
 plicari super terram. et filias
 procreassent: uidentes filii dei

9

Dura in 6.

filias hominū quod eēt pulchre:
 acceperunt uxores sibi ex omnib;
 quas elegerant. **Dixit** q; d's. Non
 pmanebit spiritus m's in homine
 in eternū: quia caro est. **Erunt** q;
 dies illius: centum uiginti annoz.
Gigantes autem erant sup terrā:
 in dieb; illis. **Postquā** enī ingressi
 sunt filij dei ad filias hominū: ille
 q; genuerunt: isti sunt potentes a
 seculo. uiri famosissimi. **Videns** au
 tem deus qd' multa malicia homi
 nū esset in terra. et cuncta cogita
 tio cordis intenta esset ad malum
 omni tempore: penituit eū quod
 hōiem fecisset in terra. **Et p̄cauens**
 in futurū. et tactus dolore cordis
 intrinsecus. **delebo** inquit hominē
 quem creauī a facie terre: ab ho
 mine usq; ad animantia. a reptili
 usq; ad uolucres celi. **Penitet** enim
 me fecisse eos. **Noe** uero iuenit gra
 tiam coram dño. **Hec** sunt genera
 tiones noe. **Noe** uir iustus atq; p
 fectus fuit: in generationib; suis.
Cum deo ambulauit: et genuit
 tres filios. sem. cham. et iaphet.
Corrupta est autem terra coram
 deo: et repleta est iniquitate. **Cūq;**
 uidisset deus terrā esse corruptam.
 omnis quippe caro corruerat ui
 am suam sup terrā: **dixit** ad noe.
Finis uniuerse carnis uenit corā
 me. **Repleta** est terra iniquitate a
 facie eoz: et ego dispdam eos cū
 terra. **fac** tibi archam de lignis
 leuigatis. **Mani** uinculas ī archa
 facies: et bitumine limes intrinse

cus. et extrinsecus: et sic facies eam.
Trecentoz cubitoz erit longitudo
 arche: **quingenta** cubitoz latitu
 do: et **triginta** cubitoz altitudo il
 lius. **Fenestrā** in archa facies: et
 in cubito consumabis summitatem
 eius. **Ostium** autē arche: pones
 in latere deorsum. **Cenacula** et tri
 stega facies in ea. **Ecce** ego adducā
 diluuij aquas sup terram: et mēfi
 ciam omnē carnem in qua spiritus
 uite est subter celum: et uniuersa
 que in terra sunt consumentur. **Po**
 nam q; **fedus** meū tecum: et ingre
 dieris archam tu et filij tui. uxor
 tua et uxores filioz tuoz tecum.
Et ex cunctis animaantib; uniuise
 carnis bina induces in archam. ut
 uiuant tecum: masculini sexus et
 femini. **De** uolucib; iuxta ge
 nus suū. et de uimentis in genere
 suo. et ex omni reptili terre scdm
 genus suū. bina de omnib; ingre
 dientur tecū: ut possint uiuē. **Tol**
 les igitur tecum ex omnibus escis
 que mandi possunt. et cōportabis
 apud te: et erunt tam tibi quam
 illis in cibum. **Fecit** ergo noe oīa
 que p̄cepto illi deus. **VII**

Dixit q; dñs ad eum. **Ingredere**
 tu et omnis domus tua in
 archam. **Te** enī iustū uidi coram
 me: in generatione hac. **Ex** omib;
 animantib; mūdis tolles septena
 et septena. masculū et femina. **De**
 animantib; uero imundis duo ⁊
 duo. masculū et femina. **Sed** et
 de uolatilib; celi septena ⁊ septena

masculū et feminā: ut saluent se-
 men sup faciem uniuēse terre. Ad
 hūc enim et post dies septem ego
 pluuiam sup terram quadraginta
 dieb; et quadraginta noctib;: et
 delebo omnē substantiā quā feci
 de superficie terre. Fecit ergo noe oīa
 que mandauerat ei dñs. Eratq; sex-
 centoz annoz: quando diluuij aq̄
 iundauerunt sup terram. Et in-
 gressus est noe et filij eius. uxor ei
 et uxores filiorum eius cum eo in
 archam: ppter aquas diluuij. De
 animantib; quozq; mūdīs et imū-
 dis. et de uolucrb; et ex omni q̄d
 mouetur sup terram duo et duo ī-
 gressa sunt ad noe in archam. mas-
 culus et femina: sicut preceperat
 dñs noe. Cumq; transissent septē
 dies: aque diluuij iundauerūt sup
 terram. Anno sexcentesimo uite
 noe. mense secundo. decimo septimo
 die mensis. rupti sunt omīs fontes
 abyssi magne. et catharacte celi ap-
 te sunt: et facta est pluuiā sup ter-
 ram quadraginta dieb; et quadra-
 ginta noctib;. In articulo diei illi
 ingressus est noe. et sem. et cham.
 et iaphet filij eius. uxor illius et
 tres uxores filiorum eius cum eis
 in archam: ipi et omne animal
 scclm genus suū. uniuēsa q̄ uiuēt
 in genere suo. et omne quod moue-
 tur sup terram in genere suo: cun-
 ctumq; uolātile secundum genus
 suū. Uniuēse aues omnes q̄ uolu-
 cres ingressę sunt ad noe ī archam.
 bina et bina: ex omni carne ī qua

erat spiritus uite. Et que ingressa
 sunt. masculus et femina ex omni
 carne introierunt sicut p̄ceperat ei
 deus. Et inclusit eum dñs defouf.
 factum q; est diluuiū quadragin-
 ta dieb; sup terram: et multiplica-
 te sunt aque. et eleuauerūt archam
 in subline a terra. Vehemēter in-
 undauerunt: et omnia repleuerūt
 in superficie terre. Porro archa fere-
 batur sup aquas: et aque p̄ualue-
 runt nimis sup terram. Operi q;
 sunt omnes montes excelsi: sub u-
 niuēso celo. Quindecim cubitis al-
 tior fuit aqua: sup montes quos
 operuerat. Consumpra q; est om-
 nis caro que mouebatur sup terrā:
 uolucrū. animantū. bestiaz. om-
 niū q; reptatū que reptant super
 terram. Uniuēsi homines et cūcta
 in quib; spiraculū uite est in trā:
 mortua sunt. Et deleuit omnem
 substantiā que erat sup terrā ab
 homine usq; ad pecus. tam reptile
 quā uolucres celi: et deleta sunt
 de terra. Remansit autem solus
 noe et que cum eo erant ī archa.
 Obtinueruntq; aque diluuij ter-
 ram: centum quinquaginta dieb;.

Recordatus est autē **VIII**
 deus noe cunctoz q; animan-
 tuū. et omniū uimentoz que e-
 rant cum eo in archa: et adduxit
 sp̄m sup terram: et iminute sunt
 aque. et clausi sunt fontes abyssi.
 et catharacte celi: et phibite sunt
 pluuię de celo. Reuēse q; sunt aque
 de terra. euntes et redeuntes: et

ceperunt minui. post centum quin-
quaginta dies. Requieuitque archa
mense septimo uicesima septima die
mensis. super montes armenie. At
uero aque ibant et decredebant:
usque ad decimum mensem. Decimo
enim mense prima die mensis. appa-
ruerunt cacumina montium. Cumque
transissent quadraginta dies. ape-
riens noe fenestram arche quam fece-
rat. emisit coruam. Qui egrediebatur:
et non reuertebatur donec siccaren-
tur aque super terram. Emisit quoque
columbam post eum. ut uideret si
iam cessassent aque super faciem
terre. Que cum non inuenisset ubi
requiesceret pes eius. reuersa est ad
eum in archam. Aque enim erant
super uniuersam terram. Extenditque
manum. et apprehensam intulit in
archam. Expectatis autem ultra
septem diebus alijs. rursus dimi-
sit columbam ex archa. At illa uenit
ad eum ad uespam. portans ramum
oliue uirentibus folijs in ore suo. In-
tellexit ergo noe. quod cessassent
aque super terram. Expectauitque ni-
hilominus septem alios dies. et
emisit columbam. Que non est reuersa
ultra ad eum. Igitur sexcentesimo
primo anno primo mense. prima die
mensis. imminute sunt aque super
terram. Et aperiens noe rectum ar-
che. aspexit. uiditque quod exsiccata
esset superficies terre. Mense secundo
septima et uicesima die mensis:
arefacta est terra. Locutus est autem
deus ad noe. dicens. Egredere de

archa tu et uxor tua. filij tui et uxo-
res filiorum tuorum tecum. Cunctaque a-
nimantia que sunt apud te ex omni
carne. tam in uolatilibus quam in
bestijs et uniuersis reptilibus que
reptant super terram. educ tecum. et
ingredimini super terram. Crescite et
multiplicamini super eam. Egredius
est ergo noe et filij eius. uxor illius
et uxores filiorum eius cum eo. Sed
et omnia animantia. et uimeta et
reptalia que reptant super terram.
secundum genus suum. egressa sunt de
archa. Edificauit autem noe alta-
re domino. et tollens de cunctis pecori-
bus et uolucris mundis. obtulit
holocausta super altare. Odoratus
que est dominus odorem suauitatis. Et
ait ad eum. Nequam ultra male-
dicam terre propter homines. Sensus
enim et cogitatio humani cordis. in
malum prona sunt ab adolescentia sua.
Non igitur ultra percutiam omnem
animam uiuentem. sicut feci. Cunctis
diebus terre. sementis et messis. fri-
gus et estus. estas et hiemps. nox et
dies. non requiescent. **IX.**

Benedixitque deus noe et filijs
eius. et dixit ad eos. Crescite
et multiplicamini et replete terram.
et terror uestrae ac tremor sit super cun-
cta animalia terre. et super omnes
uolucres celi. cum uniuersis que
mouentur in terra. Omnes pisces
maris manu uestra traditi sunt. et
omne quod mouetur et uiuit. erit
nobis in cibum. Quasi olera uestra
tra didi uobis omnia. excepto

quod carnem cum sanguine non comedatis. Sanguine enim animarum vestrarum: requiram de manu cunctarum bestiarum: et de manu hominis. De manu viri et fratris eius: requiram animam hominis. Quicumque effuderit sanguinem humanum: fundetur sanguis illius. Ad ymaginem quippe dei: factus est homo. Vos autem crescite et multiplicamini: et ingredimini super terram: et implete eam. Hec quoque dixit deus ad noe: et ad filios eius cum eo. Ecce ego statuam pactum meum vobiscum: et cum semine vestro post vos: et ad omnem animam viventem que est vobiscum: tam in volucribus quam in iumentis et pecudibus terre: cunctis que egressa sunt de archa: et uniuersis bestiis terre. Statuam pactum meum vobiscum: et nequaquam ultra infringetur omnis caro aquis diluuii: neque erit deinceps diluuium dissipans terram. Dixit quoque deus. Hoc est signum federis quod do inter me et vos: et ad omnem animam viventem que est vobiscum: in generationes sempiternas. Arcum meum ponam in nubibus: et erit signum federis inter me et inter terram. Cumque obduxero nubibus celum: apparebit arcus meus in nubibus: et recordabor federis mee vobiscum: et cum omni anima vivente que carne uegetat: et non erunt ultra aque diluuii ad delendam uniuersam carnem. Erunt quoque arcus meus in nubibus: et uidebo illum: et recordabor federis sempiternae:

quod pactum est inter deum et inter omnem animam uidentem uniuerse carnis que est super terram. Dixit quoque deus ad noe. Hoc erit signum federis: quod constitui inter me et omnem carnem super terram. Erant igitur filii noe qui egressi sunt de archa: sem: cham: et iaphet. Porro: cham ipse est pater chanaan. Tres isti sunt filii noe: et ab his disseminatum est omne hominum genus super uniuersam terram. Cepit quoque noe uir agricola exercere terram: et plantauit uineam. Bibens quoque uinum: inebriatus est: et nudatus in tabernaculo suo. Quod cum uidisset cham pater chanaan uerenda patris sui esse nudata: nuntiavit duobus fratribus suis foris. At uero sem et iaphet pallium impoluerunt humeris suis: et incedentes retrorsum: operuerunt uerenda patris sui. Facies quoque eorum auerse erant: et patris uirilia non uiderunt. Eugilans autem noe ex uino: cum didicisset que fecerat filius suus minor: ait. **Maledictus** chanaan: seruus seruorum erit fratribus suis. Dixit quoque. **Benedictus** dominus deus sem: sit chanaan seruus eius. Dilatet deus iaphet et habitet in tabernaculis sem: sit quoque chanaan seruus eius. Dixit autem noe post diluuium trecentis quinquaginta annis: et impleti sunt omnes dies eius: nonagintorum quinquaginta annorum et mortuus est.

Hec generationes filiorum noe: sem: cham: et iaphet. **Flari** quoque

64

sunt eis filij post diluuiū. Filij
iaphet: gomer. et magog. et ma
day. iauan. et tubal. et mosoch.
et thiras. Porro filij gomer: asce
nez et riphac. et thogorma. Filij
autem iauan: elysa. et tharsis.
cechum. et dodanum. Ab his diui
se sunt in sule gentium i regioni
bus suis: unusquisque secundū lin
guam et familias in nationibus
suis. Filij autē cham: chus. et mel
raim. et phur. et chanaan. Filij
chus: saba. et euila. et sabacha. et
regma. et sabachaca. Filij regma:
saba. et dadan. Porro chus: genu
it nemroth. Ipse cepit potens ēē
in terra: et erat robustus uenator
coram dño. Ab hoc exiit prohibi
um: quasi nemroth robustus ue
nator coram dño. Fuit autē prin
cipū regni eius: babilon. arath.
et archath. et calanne in terra
sennaar. De terra illa egressus ē
assur. et edificauit ninuēn et pla
teas ciuitatis: et chale. resen que
inter ninuēn et chale: hec est ci
uitas magna. At uero melraim:
genuit ludim. et anamin. et laa
bim. neptim. et phereusim. et
chellum. De quibus egressi sunt
philistim: et chathurim. Cha
naan autē genuit sydonem pri
mogenitū suum: et cheum. et iebu
seum. et amorreum. gergeseum.
eueum. et aracheum. sineum. et
aradium. samaritem. et amathe
um. Et per hos: disseminati sunt
populi chananeorum. Facti que sunt

termini chanaan. uenientibus a sy
done geraram usque gazam: donec
ingrediaris sodomā et gomorrām.
et adamam. et seboim usque lesa.
Hi sunt filij cham: in cognatio
nibus et linguis. et generationibus.
terris que et gentibus suis. De sem
quoque nati sunt patre omnium fili
orum heber: fratre iaphet maiore.
Filij sem: elam. et assur. et arphax
ar. et luth. et aram. Filij aram:
hus. et hul. et iether. et mes. At
uero arphaxat genuit sale. de quo
ortus est heber. Nati que sunt heber:
filij duo. Nomen unum phaleg: eo
quod in diebus eius diuisa sit terra.
Et nomen fratris eius iectan. Qui
iectan: genuit elmodad. et saleph.
et asarmoth. iare. et adhuram. et
uzal. et deda. et ebal. et abimāhel.
saba. et ophir: et euila. et iobab.
Omnes isti: filij iectan. Et frater
est habitatio eorum: de messia pgen
tibus usque sephar montē orientale.
Isti filij sem: secundum cognationes
et linguas et regiones in gentibus
suis. Hec familie noe: iuxta po
pulos et nationes suas. Ab his
diuise sunt gentes in terra: post
diluuuium. **XI**
erat autē terra labij unius:
et sermonū eorumdem. Cumque pro
fiscerentur de oriente: inuene
runt campū in terra sennaar: et
habitaerunt in eo. Dixitque alter
ad proximū suū. Venite faciamus
lateres: et coquamus eos igni.
Habueruntque lateres pro saxis: et

bitumen pro cemento. Et dixerūt.
 Venite faciamus nobis ciuitatē.
 et turrem cuius culmen ptingat
 ad celum: et celebremus nomen
 nrm. ante quā diuidamur ī uni
 ūſas terras. Descendit autē dñs;
 ut uideret ciuitatem et turrē quā
 edificabant filij adam. Et dixit.
 Ecce unus est popl's: et unum est
 labium omnibz. Ceperunt qz hoc
 facere. nec desistent a cogitationibz
 ſuis: donec eas opere compleant.
 Venite igitur descendamus et cō
 fundamus ibi linguam eoz: ut n̄
 audiat unusquisqz uocem pximi
 ſui. Atqz ita diuifit eos dominus
 ex illo loco in uniuſas terras: ⁊ ceſ
 ſauerunt edificare ciuitatem. Et
 idcirco uocatū est nomen eī babel:
 quia ibi confuſum eſt labiū uniu
 ſe terre. Et inde diſpfit eos domi
 nus: ſup faciem cunctarū regionū.
 Hec generationes ſem. Sem āno
 rum erat centum quando genuit
 arphaxat: biennio poſt diluuiū.
 Dixit qz ſem poſtquam genuit ar
 phaxat quingentis annis: et ge
 nuit filios et filias. Porro arphax
 at uixit triginta quinqz annis: et
 genuit ſale. Uixit qz arphaxat p̄
 quam genuit ſale. trecentis tribus
 annis: et genuit filios et filias.
 Sale quoqz uixit triginta annis:
 et genuit heber. Dixit qz ſale poſt
 quam genuit heber quadringen
 tis tribz annis: et genuit filios et
 filias. Uixit autem heber triginta
 quatuor annis: et genuit phalech.

Et uixit heber poſtquā genuit pha
 lech quadringentis triginta ānis:
 et genuit filios et filias. Dixit qz
 phalech triginta annis: et genuit
 reu. Uixit qz phalech poſtquā ge
 nuit reu ducentis nouem annis: ⁊
 genuit filios et filias. Uixit autē
 reu triginta duobz annis: et genu
 it ſaruch. Dixit quoqz reu poſtquā
 genuit ſaruch ducentis ſeptē an
 nis: et genuit filios et filias. Dix
 it uero ſaruch triginta annis: et
 genuit nachor. Dixit quoqz ſaruch
 poſtquā genuit nachor ducentis
 annis: et genuit filios ⁊ filias. Uix
 it autem nachor uiginti nouē an
 nis: et genuit thare. Uixit qz na
 chor poſtquā genuit thare centū
 decem et nouem annis: et genuit
 filios et filias. Dixitqz thare ſep
 tuaginta annis: et genuit abram.
 et nachor. et aran. Hec ſunt autē
 generationes thare. Thare genu
 it abram. nachor. et aran. Porro
 aran: genuit loch. Mortuus qz eſt
 aran ante thare patrem ſuum. in
 terra natiuitatis ſue: in hur chal
 deoz. Duxerunt autem abram et
 nachor uxores. Nomen uxoris a
 bram ſaray: et nomen uxoris na
 chor melcha. filia aran. patris mel
 che. et patris ieſche. Erat autem
 ſaray ſterilis: nec habebat liberos.
 Tulit itaqz thare abram filium
 ſuū. et loch filiū aran filium filij
 ſui. et ſaray nutum ſuam uxorem
 abram filij ſui: et eluxit eos de
 hur chaldeoz. ut irent in terram

Gen. in 5. l. 26.

chanaan. Veneruntq; usq; aran et habitauerunt ibi. Et facti sunt dies thare ducentoz quinq; annoz: et mortuus est in aran. XII

Dixit autē dñs ad abram. Egredere de terra tua. et de cognatione tua. et de domo patris tui. et ueni in terrā quam monstrauero tibi. Faciamq; te in gentē magnā. et benedicam tibi. et magnificabo nomen tuū. erisq; bñdictus. Benedicam benedicientib; tibi. et maledicam maledicentib; tibi. atq; i te benedicentur uniuēse cognatōes terre. Egredus est itaq; abram sicut p̄ceperat ei dñs. et iuit cū eo loth. Septuaginta qñq; annoz erat abram. cum egredere de aran. Tulitq; saray uxorem suā. et loth filium fr̄is sui. uniuēsamq; substantiā quā possederant. et animas quas fecerant in aran. et egredi sunt ut irent in terram chanaan. Cumq; uenissent in eam. p̄transiuit abram terram usq; ad locum sychem. et usq; ad conuallē illustrem. Chananeus autē. tūc erat in terra. Apparuitq; dominus abram. et dixit ei. Semini tuo dabo terram hanc. Qui edificauit ibi altare dño. qui apparuit ei. Et inde transgrediens ad montem qui erat contra orientem berthel. tetendit ibi tabernaculum suū. ab occidente habens berthel. et ab oriente hay. Edificauit q; ibi altare dño. et inuocauit nomen eius. P̄rexitq; abra uadens.

et ultra progrediens. ad meridiē. Facta est autem fames in terra. Descenditq; abram in egyptum. ut pegrinaretur ibi. Preualuerat enim fames in terra. Cumq; prope esset ut ingrederetur egyptū. dixit saray uxori sue. Noui qd' pulchra sis mulier. et quod cum uiderint te egypti. dicturi sunt. uxor ip̄ius est. et interficient me. et te reseruabunt. Dic ergo obsecro te quod soror mea sis. ut bene sit in p̄ter te. et uiuat anima mea ob gratiā tuā. Cum itaq; ingressus esset abram egyptum. uiderunt egypti mulierem quod esset pulchra nimis. Et nuntiauerunt principes pharaoni. et laudauerunt eam apud illum. Et sublata est mulier. in domū pharaonis. Abram uero bene usi sunt. propter illam. Fueruntq; ei oues et boues. et asini et serui. et famule. et asine. et camelī. Flagellauit autem dñs pharaonem maximis plagis. et domū eius. propter saray uxore abram. Vocauitq; pharao abram. et dixit ei. Quid nam est quod fecisti michi. Quare nō indicasti michi. quod uxor tua esset. Quam ob causam dixisti sororem tuā esse. ut tollerem michi eam i uxorem. Hunc igitur ecce conuix tua. accipe eam. et uade. Precepitq; pharao sup abram uiris. et deduxerunt eum et uxorem illius. et oīa

que habebat. XIII
Ascendit ergo abram de egypt

to. ipse et uxor eius. et omnia que habebat. et loth cum eo: ad australem plagam. Erat autem diues ualde: in possessione argenti et auri. Reversus quoque est per iter quo uenit a meridie in bethel. usque ad locum ubi prius fixerat tabernaculum in bethel et hay. in loco altaris quod fecerat prius: et inuocauit ibi nomen domini. Sed et loth qui erat cum abram. fuerunt greges ouium. et armenta. et tabernacula: nec poterat eos capere terra. ut habitaret simul. Erat quippe substantia eorum multa: et non quibant habitare communiter. Unde et facta est rixa: inter pastores gregum abram. et loth. Eo autem tempore: chanaanus et ferezeus habitabant in illa terra. Dixit ergo abram ad loth. Ne queso sit iurgium inter me et te. et inter pastores meos et pastores tuos: fratres enim sumus. Ecce uniuersa terra coram te est: recede a me obsecro. Si ad sinistram ieris: ego dexteram tenebo. Si tu dexteram elegeris: ego ad sinistram pergam. Eleuatis itaque loth oculis. uidit omnem circa regionem iordanis: que uniuersa irrigabatur antequam subiret dominus sodomam et gomorrham: sicut paradisus domini. et sicut egiptus uementibus in segor. Elegit quoque sibi loth regionem circa iordanem: et recessit ab oriente. Diuisusque sunt alterutrum a fratre suo. Abram habitauit in terra chanaan: loth uero moratus est in oppidis que erant

circa iordanem. et habitauit in sodomis. Homines autem sodomite pessimi erant: et peccatores coram domino nimis. Dixit quoque dominus ad abram: postquam diuisus est loth ab eo. Leua oculos tuos: et uide a loco in quo nunc es. ad aquilonem et meridiem. ad orientem et occidentem. Omne terram quam conspicias. tibi dabo et semini tuo usque in sempiternum: faciam quoque semen tuum. sicut puluerem terre. Siquis possit hominum numerare puluerem terre: semen quoque tuum numerare poterit. Surge ergo et pambula terram in longitudinem et latitudinem suam: quia tibi daturus sum eam. Nouens igitur abram tabernaculum suum: uenit et habitauit iuxta conuallem mabre. que est in ebron. Edificauitque ibi altam

Here domino. **XIII.**
 Actum est autem in illo tempore: ut amraphel rex sennaar. et arioch rex ponti. et chodorlaomor rex elamitarum. et chadal rex gentium: iniret bellum contra bara regem sodomorum. et contra berfa regem gomorre. et contra sennaab regem adame. et contra semeber regem seboim. contra quoque regem bale. ipsa est segor. Omnes hi conuenerunt in uallem situestre: que nunc est mare salis. Duodecim enim annis seruerunt chodorlaomor: et tercio decimo anno recesserunt ab eo. Igitur anno quattodecimo uenit chodorlaomor et reges qui cum eo erant: percusseruntque raphaim in astaroth. et charnaim et zuzim

66
cū eis. et enim in sauhe charia
thaim. et chorreos ī montib; seir:
usq; ad campestra pharam. que
est in solitudine. Reuersi q; sunt.
et uenerūt usq; ad fontē mesphar:
ip̄a est chades. Et percusserunt om
nem regionē amalechitarum. et
amorreum qui habitabat ī asalon
thamar. Et egressi sunt rex sodo
moz et rex gomorre. rexq; adame
et rex seboim. necnon et rex bale
que est segor. et direxerūt aciem
contra eos in ualle siluestri. scilicet
adūsus chodorlaomor regem ela
mitar. et thadal regem gentium.
et amraphel regem sennaar. et
arioch regem ponti; quatuor regē
adūsus quinq;. Vallis autem sil
uestris. habebat puteos multos
bituminis. Itaq; rex sodomoz et
rex gomorre terga uerterunt. cec
deruntq; ibi. et qui remanserant.
fugerunt ad montē. Tulerūt autē
omnē substantiā sodomozū et go
morre. et uniuersa que ad cibum pri
nent. et abierunt. necnō et loth et
substantiā eius. filiū fr̄is abram.
qui habitabat in sodomis. Et ecce
unus qui euaserat. nuntiauit a
bram hebreo. qui habitabat ī con
ualle mābre amorrei fr̄is escol. et
fr̄is aner. Hy enī pepigerāt fedus
cū abram. Qd' cum audisset abram.
captum uidelicet loth fr̄em suū;
numerauit expeditos iunaculos
suos. trecentos decem et octo. et p
secutus est eos usq; dan. Et diui
sus socijs. irruit super eos nocte.

Percussitq; eos. et psecutus ē eos
usq; hoba que est ad leuam dama
sci. Rediitq; omnē substantiā.
et loth fr̄em suū cum substantia illi
us. mulieres quoq; et populum.
Egressus est autem rex sodomoz
in occursum eius. postquā reūsus
est a cede chodorlaomor et regum
qui cum eo erant. in ualle sauhe
que est uallis regis. At uō melchi
sodech rex salem proferens panem
et uini. erat enim sacerdos dei al
tissimi. benedixit ei. et ait. Bene
dictus abram deo excelso. qui crea
uit celum et terram. et b̄ndictus
d̄s excelsus. quo protegente hostes
in manib; tuis sunt. Et dedit ei
decimas ex omnib;. Dixit autem
rex sodomoz ad abram. Da michi
animas. cetera tolle tibi. Qui res
pondit ei. Leuo manū meam ad
d̄m deum excelsum. possessorem
celi et terre; qd' a filo subtegmī
usq; ad corrigiam calige. non acci
piam ex omnib; que tua sūt. ne
dicas ego ditauī abram. excepti
his que comederunt iuuenes. et
partib; uiroz qui uenerūt meū.
Haner. escol. et mābre. Ili accipiet
partes suas. **XV**
Hys itaq; transactis. factus ē
sermo domini ad abram p uisio
nem dicens. Noli timere abram.
Ego protector tuus sū. et merces
tua magna nimis. Dixitq; abram.
Domine d̄s quid dabis m̄. Ego
uadam absq; liberis. et filius pro
curatoris domus mee. iste damasc

elizer. **A**ddidit q; abram. **N**ich
 autem nō dedisti semen: et ecce uer
 naculus n̄s heres meus erit. **S**ta
 timq; sermo domini factus est ad
 eum: dicens. Non erit hic heres tu
 us: sed qui egredietur de utero tuo.
 ip̄m habebis heredem. **E**duxit q;
 eum foras: et ait illi. **S**uspice celū:
 et numera stellas si potes. **E**t dixit
 ei. **S**ic erit semen tuū. **C**redidit ab̄
 deo: et reputatum est illi ad iustici
 am. **D**ixitq; ad eum. **E**go dñs qui
 eduxi te de hur chaldeor: ut darem
 tibi terram istam: et possideres eā.
At ille ait. **D**ñe deus. unde scire
 possum; qd' possessurus sim eam?
Et respondit dñs. **S**ume inquit
 michi uaccam triennē: et capram
 trimā: et arietem annor' trium:
 turturem quoq; et colūbam. **Q**ui
 tollens unūsa hec: diuisit ea p me
 dium: et utraq; partes contra se
 altriussecus posuit. **A**ues autem
 nō diuisit. **D**escenderunt q; uolu
 cres sup cadauera: et abigebat eas
 abram. **C**umq; sol occumberet: so
 por irruit sup abram: et horror ma
 gnus eo tenebrosus inuasit eum.
Dictumq; est ad eum. **S**cito pre
 noscens. qd' pegrinum futurū sit
 semen tuū in terra nō sua: et subi
 cient eos seruituti: et affligēt qua
 dringentis annis. **D**eruntamen
 gentem cui seruituri sunt: ego iu
 dicabo: et post hec egredientur cū
 magna substantia. **T**u autē ibis
 ad patres tuos in pace: sepultus ī
 senectute bona. **G**eneratione autem

quarta: reuertentur huc. **S**ecundum
 enī complete sūt iniquitates amorre
 orum: usq; ad p̄sens tempus. **C**um
 ergo occubisset sol: facta est caligo
 tenebrosa: et apparuit clibanus fu
 migans: et lampas ignis transiēs
 inter diuisiones illas. **I**n die illo pe
 pigit dñs fedus cū abram: dicens.
Semini tuo dabo terram hanc a
 fluuio egypti usq; ad fluuū mag
 nū eufraaten. **C**ineos. et cenezeos. et
 cethmoneos. et etheos. et pherez eos.
 raphan quoq; et amorreos. et chana
 neos. et gergeseos. et iebuseos. **XVI**
Habitat saray uxor abram nō genuer
 rat liberos: sed habens ancillam e
 gypciam nomine agar: dixit mari
 to suo. **E**cce conclusit me dñs: ne
 parerem. **I**ngredere ad ancillā meā:
 si forte saltem ex illa suscipiā filios.
Cumq; ille acquiesceret deprecanti:
 tulit agar egyptiam ancillā suam.
 post annos decem quā habitare ce
 perant in terra chanaan: et dedit
 eam uiro suo uxorem. **Q**u ingressus
 est ad eam. **A**t illa concepisse se
 uidens: desperio dñam suā. **D**ixit
 itaq; saray ad abram. **I**nq; agis
 contra me. **E**go dedi ancillā meam
 in sinū tuū: que uidens quod con
 ceperit: despectu me habet. **I**udicet
 dñs: inter me et te. **C**ui respondens
 abram. ecce ait ancilla tua ī manu
 tua est: utere ea ut liber. **A**ffligēte
 igitur eam saray: fugā inuit. **C**ūq;
 inuenisset eam angelus dñi iuxta
 fontem aque in solitudine: qui est
 in uia sur in deserto: dixit ad illā.

Agar ancilla saray. unde uenis; et
quo uadis. Que respōdit. A facie
saray dñe mee. ego fugio. Dixitq;
ei angelus domini. Reuertere ad
dñam tuam. et humiliare sub=
manu ipsius. Et rursum. Multi=
plicans inquit multiplicabo semē
tuū. et nō numerabitur pre multi=
tudine. Ac deinceps. Ecce ait. con=
cepisti. et paries filium; uocabisq;
nomen eius hyfmael. eo quod au=
dieris dñs afflictionē tuam. Sic
erit fetus homo. Manus eius con=
tra omīs; et manus omnū contra
eum. et e regione unūsoꝝ fratꝝ
suoz figet tabernacula. Vocauit
autem nomen dñi qui loq̄batur
ad eam. tu deus qui uidisti me.
Dixit enī. Profecto hic uidi poste=
riora uidentis me. Propterea ap=
pellauit puteum illum. puteum
uiuentis et uidentis me. Ipse est
inter chades et barad. Peperitq;
agar abre filiū; qui uocauit no=
men eius hyfmael. Octoginta et
sex annoꝝ erat. quando peperit
ei agar hyfmaelem. **XVII**

Postquā uero nonaginta et
nouem annoꝝ esse ceperat.
apparuit ei dñs. Dixitq; ad eum.
Ego deus omnipotens. Ambula
coram me. et esto pfectus. Bonāq;
fedus meū inter me et te. et multi=
plicabo te uehementē nimis. Ceci=
dit abram pronus ī faciem. Dixit
q; ei deus. Ego sum. et pactū meū
tecum. erisq; pater multaz gen=
tū. Nec ultra uocabitur nomen

64
tuū abram. sed appellaberis abra=
ham. quia patrem multaz gen=
tū constitui te. faciāq; te crescere
uehementissime. et ponam in gen=
tib; reges q; ex te egredientur. Et
statuam pactū meum int̄ me et te.
et inter semen tuū post te. in gene=
rationib; suis federe sempiterno.
ut sim deus tuus. et seminis tui
post te. Daboq; tibi et semini tuo
terram pegrinationis tue. omnē
terrā chanaan in possessionē eter=
nam. eroq; deus eoz. Dixit iterū
deus ad abraham. Et tu ergo cus=
todies pactum meū. et semen tuū
post te in generationib; suis. Hoc
est pactum meū qd̄ obseruabitis
inter me et uos. et semen tuū post
te. Circūcidetur ex uobis omne mas=
culinū; et circumcidetis carnē pre=
puti urī. ut sit in signum federis
inter me et uos. Infans octo dieꝝ.
circumcidetur in uobis. Omne mas=
culinū in genationib; urīs. tam
inaculus quā empticus circūci=
detur. et qui cumq; non fuerit de
stirpe ur̄a. Cuiq; pactum meū in
carnē ur̄a. in fedus eternū. Mascu=
lus cuius p̄puti caro circumcisa
non fuerit. delebitur anima illa de
populo suo. quia pactū meū irri=
tum fecit. Dixit quoq; deus ad
abraham. Saray uxorem tuā nō
uocabis saray. sed saram. Et bene=
dicam ei. et ex illa clabo tibi filiū.
cui benedicturus sum. Cuiq; in
nationes. et reges populoz orien=
tur ex eo. Cecidit abrahā in faciē.

et risit. dicens in corde suo. Putas
 ne centenario nasceretur filius; & sara
 nonogenaria pariet. Dixit qz ad
 dñm. Utinā hysmael uiuat coram
 te. Et ait deus. Sara uxor tua pa
 riet tibi filium. uocabis qz nomen
 eius ysaac. Et constituam pactum
 meū illi in fedus sempiternū. et se
 mini eius. post eum. Sup hysmael
 quoqz exaudiui te. Ecce benedicam
 ei. et augebo. et multiplicabo eum
 ualde. Duoderim duces generabit.
 et faciam illū in gentem magnam.
 Pactum uero meū statuā ad ysaac.
 quē pariet tibi sara tempore isto. i
 anno altero. Cumqz finitus esset
 sermo loquentis cū eo. ascendit dñs
 ab abraham. Tulit autē abraham
 hysmaelem filiū suum. et omīs uer
 naculos domus sue. uniuersosqz q̄s
 emerat. cunctos mares ex omīb; ui
 ris domus sue. et circūcidit carnē
 p̄puci eoz statim in ipā die. sicut
 preceperat ei dñs. Abraham nono
 ginta nouem erat annoz. quando
 circumcidit carnem p̄puci sui. et
 hysmael filius suus tredecim ānos
 impleuerat. tempore circumcisionis
 sue. Eadem die circūcisus ē abrahā
 et hysmael filius eius. et omīs uiri
 domus illius. tam inaculi quam
 emptici. et alienigene. pariter cir
 cumcisi sunt. **XVII**

Apparuit autē ei dñs in cōual
 le mābre. sedenti in hostio ta
 bernaculi sui. in ipō feruore diei.
 Cumqz eleuasset oculos. apparue
 runt ei tres uiri stantes prope eū.

Quos cū uidisset. cucurrit i occur
 sum eoz de hostio tabernaculi sui.
 Et adorauit in terra. et dixit. Dñe
 si inueni grām in oculis tuis. ne tū
 seas seruū tuū. Sed afferam pauxil
 lum aque. et lauentur pedes urī.
 et requiescite sub arbore. Ponamqz
 buccellam panis. et cōfortetur cor
 urī. Postea transibitis. Idcirco
 enī declinastis ad seruū urī. Qui
 dixerunt. Fac ut locutus es. Festina
 uit abraham in tabernaculum ad
 saram. dixit qz ei. Accelera. tria
 sata simile cōmisce. et fac subcine
 ricios panes. Ipse uero ad armentū
 cucurrit. et tulit inde uitulū te
 nerrimū et optimū. dedit qz pue
 ro. Qui festinauit. et corit illum.
 Tulit quoqz butirum et lac. et ui
 tulū quē coxerat. et posuit corā
 eis. Ipse uero stabat iuxta eos. sū
 arbore. Cumqz comedissent. dixe
 runt ad eum. Vbi est sara uxor tua.
 Ille respondit. Ecce in tabernaculo
 est. Cui dixit. Reuertens ueniā ad
 te tempore isto uita comite. et ha
 bebis filiū sara uxor tua. Quo au
 dito. sara risit post hostium taber
 naculi. Erant autem ambo senes.
 prouecteqz etatis. et desierāt sare
 fieri muliebria. Que risit occulte
 dicens. Postquā consenui. et dñs
 meus uetulus est. uoluptati ope
 ram dabo. Dixit autem dñs ad
 abrahā. Quare risit sara dicēs.
 num uere paritura sum anus. Nū
 quid deo est quicquam difficile.
 Juxta conductū reuertar ad te. hoc

6e
eodem tempore uita comite: et ha-
bebit sara filium. Regauit sara dicens.
non risi: timore perterrita. Dominus autem
Non est inquit ita: sed risisti. Cum
ergo surrexissent inde uiri: direxe-
runt oculos contra sodomam: et
abraham simul gradiebatur dedu-
cens eos. Dixitque dominus. Num celare
potero abraham que gesturus sum:
cum futurus sit in gentem magna-
m ac robustissimam: et benedicente sint
in illo omnes nationes terre. Scio
enim quod precepturus sit filius tuus.
et domum suam post se: ut custodiat
uiam domini: et faciant iustitiam et
iudicium: ut adducat dominus propter
abraham omnia que locutus est ad
eum. Dixit itaque dominus. Clamor so-
domorum et gomorreorum: multiplicatus
est: et peccatum eorum aggrauatum est
nimis. Descendam et uidebo utrum
clamorem qui uenit ad me opere
compleuerint: an non est ita: ut
sciam. Conuerteruntque se inde: et
abierunt sodomam. Abraham uero
adhuc stabat coram domino. Et appro-
pinquans ait. Numquid perdes
iustum cum impio? Si fuerint quin-
quaginta iusti in ciuitate: peribunt
simul: et non parces illi loco propter
quinquaginta iustos si fuerint in eo?
Absit a te ut hanc rem facias: et
occidas iustum cum impio: fiatque
iustus sicut impius. Non est hoc
tuum: qui iudicas omnem terram.
Nequaquam facies iudicium. Dixitque
dominus ad eum. Si inuenio sodomis
quinquaginta iustos in medio ciui-

tatis: dimittam omni loco propter eos.
Respondens abraham: ait. Quia
semel cepi: loquar ad dominum meum:
cum sim puluis et cinis. Quid si mi-
nus quinquaginta iustis quinque fue-
rint? Delebis propter quadragin-
ta quinque uniuersam urbem? Et
ait. Non delebo: si inuenero ibi qui-
draginta quinque. Rursumque locu-
tus est ad eum. Si autem quadra-
ginta ibi inuenta fuerint: quid
facies? Ait. Non penitiam propter
quadraginta. Ne queso inquit in-
digneris domine: si loquar. Quid si
ibi inuenta fuerint triginta? Res-
pondit. Non faciam: si inuenero
ibi triginta. Quia semel ait cepi:
loquar ad dominum meum. Quid si iuen-
ti fuerint ibi uiginti? Dixit. Non
interficiam: propter uiginti. Ob-
secro inquit ne irascaris domine: si lo-
quar adhuc semel. Quid si inuenta
fuerint ibi decem? Dixit. Non dele-
bo propter decem. Abiit autem dominus.
postquam cessauit loqui ad abraham:
et ille reuersus est in locum suum.

Ueneruntque duo angeli. **XIX.**
Sodomam uespere: sedente loth
uespere in foribus ciuitatis. Qui cum
uidisset eos: surrexit: et iuit obuiam
eis: et adorauit pronus in terram:
et dixit. Obsecro domini. declinate in
domum pueri ustri: et manete ibi. La-
uate pedes uestrum: et mane perficite
mihi in uiam uestram. Qui dixerunt.
Nimium: sed in platea manebimus?
Compulit illos opido: ut diuertere-
rent ad eum. Ingressisque domum il-

ius: fecit conuiuū. **C**oxit azima:
 et comederunt. **P**rius autem quā
 irent cubitū: uiri ciuitatis uallaue
 runt domū a puero usq; ad senem.
 omnis popl's simul. **D**ocauerūt q;
 loth: et dixerunt ei. **H**bi sunt uiri
 qui introierunt ad te nocte. **E**duc
 illos huc: ut cognoscamus eos. **C**
 gressus ad eos. **L**oth. post tergum
 accludens hostiū: ait. **N**olite queso
 frēs mei: nolite malum hoc facere.
Habeo duas filias. que necdum cog
 nouerunt uirū: educam eas ad uos.
 et abutimini eis sicut uobis placue
 rit: dum modo uiris istis nichil fa
 ciatis mali. quia ingressi sunt sub
 umbra culminis mei. **A**t illi dixē.
Recede illuc. **E**t rursus. **I**ngressus
 es inquit ut aduena: numquid
 ut iudices. **T**e ergo ipm magis q;
 hos affligemus. **S**im q; faciebant
 loth uehementissime. **I**am q; prope
 erat ut effringerēt fores: et ecce mise
 runt manū uiri. et introduxerunt
 ad se loth. **C**lauserunt q; hostiū: et
 eos qui erant foris percusserunt ceci
 tate a minimo usq; ad maximū.
 ita ut hostiū inuenire nō possent.
Dixerunt autē ad loth. **H**abes hic
 tuorū quēpiam; generū. aut filios.
 aut filias. **O**mīs qui tui sūt. educ
 de urbe hac. **D**elebimus enī locum
 istum; eo qd increuerit clamor eorū
 coram dño: qui misit nos ut pcla
 mus illos. **E**gressus itaq; loth lo
 cutus est ad generos suos q; accep
 turi erant filias eius: et dixit. **S**ur
 gite et egredimini de loco isto: qā

delebit dñs ciuitatē hanc. **E**t uisus
 est eis quasi ludens loqui. **C**um
 esset mane: cogebant eum angeli
 dicentes. **S**urge et tolle uxorem tu
 am et duas filias quas habes: ne
 et tu pariter pereas in scelere ciui
 tatis. **D**issimulante illo: apphen
 derunt manū eius et manū uxori
 ac duarum filiarū eius: eo qd par
 ceret dñs illi. **E**t eduxerunt eum:
 posuerunt q; extra ciuitatē. **I**bi q;
 locuti sunt ad eū: dicentes. **S**alua
 aīam tuam. **N**oli respicere post
 tergum. nec stes in omni circa re
 gione; sed in monte saluū te fac
 ne et tu simul pereas. **D**ixit q; loth:
 ad eos. **Q**ueso dñe mi qā inuenit
 seruus tuus grām corā te. et mag
 nificasti misericordiam tuā quam
 fecisti mecū ut saluares aīam me
 am; nec possum in monte saluari.
 ne forte apprehendat me malū et
 moriar: est ciuitas hic iuxta ad q;
 possum fugere parua. et saluabor
 in ea. **N**umquid non modica est?
Et uiuet anima mea. **D**ixit q; ad
 eum. **E**cce etiam in hoc suscepi pre
 ces tuas: ut nō subitā urbem
 pro qua locutus es. **I**festina et sal
 uare ibi: quia nō potero face quicq;
 donec ingrediaris illuc. **I**deiro uo
 catum est nomen urbis illi segor.
Sol egressus est super terram: et
 loth ingressus est segor. **I**gitur plu
 uit dñs super sodomā et gomorrā
 sulphur et ignem a dño de celo; et
 subuertit ciuitates has. et omnē
 circa regionē. uniuersos q; habita

21
tores urbium. et cuncta terre iuren-
tia. Respiciensque uxor eius post se-
uerfa est in statuam salis. Abrahā
uero confurgens mane. ubi stetit
prius cum dño: intuitus ē sodomā.
et gomorrā. et uniuersam terram re-
gionis illius. Viditque ascendente
faullam de terra: quasi fornacis
fumū. Cum enī subuerteret deus
ciuitates regionis illius: recorda-
tus est abrahę. et liberauit loth de
subiutione urbium in quib; habita-
uerat. Ascenditque loth de segor. et
mansit in monte: due quoque filie
eius cū eo. Timuerat enī manere ī
segor. Et mansit in spelunca: ipse
et due filie eius. Dixitque maior
ad minorem. Pater noster senex est: et
nullus uirorum remansit in terra qui
possit ingredi ad nos iuxta morem
uniuse terre. Veni inebriemus eū
uino: dormiamusque cum eo: ut
seruare possimus ex patre nostro se-
men. Dederunt itaque patri suo bi-
bere uinum nocte illa: et ingressa ē
maior. dormiuitque cū patre. At ille
nō sensit nec quando accubuit fili-
a: nec quando surrexit. Altera quoque
die: dixit maior ad minorem. Ecce
dormiuit heri: cū patre meo. Dem-
et bibere uinum etiam hac nocte: et
dormies cū eo: ut saluemus semē
de patre nō. Dederunt et illa nocte
patri suo uinum. Ingressa quoque minor
filia: dormiuit cum eo. Et nec tūc
quidem sensit quando concubuerit:
uel quando illa surrexit. Conce-
perunt ergo due filie loth: de pa-

tre suo. Peperitque maior filiū: et
uocauit nomen eius moab. Ipse
est pater moabitay: usque in p̄sen-
tem diem. Minor quoque peperit fi-
lium: et uocauit nomē eius āmon:
id est filius populi mei. Ipse est pat̄
ammonitay: usque hodie. **XX**

Profectus inde abrahā in terrā
australem. habitauit inē
chades et sur: et peregrinatus est in
geraris. Dixitque de sara uxore sua.
Soroꝝ mea est. Misit ergo abimelech
rex gerare: et tulit eam. Venit autē
deus ad abimelech p̄ sompniū noc-
te: et ait illi. Cū morieris propter
mulierem quā tulisti: habet enī
uirum. Abimelech uero: non reti-
gerat eam. Et ait. Dñe. num gen-
tem ignorantē. et iustā interficias?
Nonne ipse dixit michi: soroꝝ mea
est. et ipsa ait. frater meus est. In
simplicitate cordis mei et mūdicia
manuū meay: feci hoc. Dixitque ad
eum. Et ego scio quod simplici corde
feceris: et ideo custodiui te ne pec-
cares in me: et nō dimisi ut tange-
res eam. Nunc igitur redde uxorem
uiri suo quia propheta est: et ora-
bit pro te. et uiues. Si autē nolue-
ris reddere: scito quod morte morieris:
tu et omnia que tua sūt. Statimque
de nocte confurgens abimelech
uocauit omnes seruos suos: et lo-
cutus est uniuersa uerba hec in au-
rib; eoy. Timueruntque omnes uiri
ualde. Vocauit autē abimelech
etiam abrahā: et dixit ei. Quid
fecisti nobis? Quid peccauimus

in te. quia induxisti sup me et sup regnū meū peccatū grande. Que non debuisti facere. fecisti nobis. Rursusq; exostulans ait. Quid uidisti ut hoc faceres. Respondit abraham. Cogitauī me cū dicens. Forsitan non est timor dei in loco isto. et inficient me propter uxore meam. Alias autem et uere soror mea est filia patris mei et non matris mee filia. et dixi eam ī uxorem. Postquā autē eduxit me d's de domo patris mei. dixi ad eam. Hanc misceliam facies me cū. In omni loco ad quem ingrediemur. dices qd' frater tuus sum. Tulit igitur abimelech oues et boues et seruos et ancillas. et dedit abraham. Reddiditq; illi saram uxore suam. et ait. Terra coram uobis est. ubicumq; tibi placuerit habita. Sare autem dixit. Ecce nulle argenteos dedi fratri tuo. Hoc erit tibi in uelamen oculorū ad omnes qui tecum sunt. et quocūq; prexeris. memento te de pherisam. Dicit autē abraham. sanauit d's abimelech et uxorem ancillasq; ei. et pepererunt. Concluserat enim d's omnē uultū domus abimelech. propter saram uxorem abraham.

Usitauit autē dñs. **XI** saram sicut promiserat. et impleuit que locutus ē. Conceptitq; et peperit filiū in senectute sua. tempore quo pdixerat ei d's. Vocauitq; abraham nomen filij sui quē genuit ei sara. ysaac. Et cir-

cumcidit eū octauo die sicut p̄cepit ei deus. cū centum ēēt annorū. **H**ac quippe etate patris. natus ē ysaac. Dixitq; sara. Risum fecit michi d's. Quicumq; audierit. cōridebit michi. Rursumq; ait. Quis auditurus crederet abrahā quod sara lactaret filiū quē peperit et iam sem. Creuit igitur puer. et ablactatus est. fecitq; abraham grande conuiuū. in die ablactationis eius. Cumq; uidisset sara filiū agar egyptie ludentē cū ysaac. dixit ad abrahā. Ecce ancillā hāc. et filiū eius. Non enim erit heres filius ancille. cum filio meo ysaac. Dicit accepit hoc abrahā. pro filio suo. Cui dixit deus. Non tibi uideatur asperum. sup puero et super ancilla tua. Omnia que dixerit tibi sara audi uocem eius. quia in ysaac uocabitur tibi semen. **S**ed et filiū ancille faciam in gentem magnā. quia semen tuū est. Surrexit itaq; abraham mane. et colens panem et utrem aque impo-
suit scapule eius. tradiditq; puerum. et dimisit eam. Que cum abisset. errabat in solitudine bersebee. Cumq; consumpta ēēt aqua in utre. abiecit puerum sub unā arborem que ibi erat. et abiit. **S**editq; e regione procul. quantum potest arcus iacere. Dixit enī. Nō uidebo morientē puerum. Et sedēs contra. leuauit uocem suā et fleuit. **E**xaudiuit autē dñs uocem pueri. Vocauitq; angl's dñi agar

de celo: dicens. Quid agar agis? Noli timere. Crauidiuit enī dñs uocem pueri: de loco ī quo est. Surge et tolle puerū et tene manum ei: quia in gentē magnā faciam eū. Aperuitq; oculos eius dñs. Que uidens puteum aque. abijt. et impleuit utrem: deditq; puero bibē: et fuit cum eo. Qui creuit: et moratus est in solitudine. factusq; est iuuenis sagittarius: habitauitq; in deserto pharan. Et accepit illi mater sua uxorem: de trā egypti. **C**odem tempore dixit abimelech. et phicol pnceps exercitus eius: ad abrahā. Deus tecum est: in uniuersis que agis. Jura ergo p dñm ne noceas michi et posteris meis. Striptiq; mee: sed iuxta misericordiam quam feci tibi facias michi. et tē in qua usatus es aduena. Dixitq; abrahā. Ego iurabo. Et increpauit abimelech: propter puteū aque quē ui abstulerant serui illius. Responditq; abimelech. Nesciui quis fecerit hanc rem. sed et tu non indicasti michi: et ego non audiui pter hodie. Tulit itaq; abrahā oues et boues: et dedit abimelech. Percusseruntq; ambo fedus. Et statuit abrahā septem agnas gregis seorsum. Cui dixit abimelech. Quid sibi uolunt septē agne iste: quas stare fecisti seorsum? At ille. Septem inq; agnas accipies de manu mea: ut sint in testimoniu michi: qm̄ ego fodi puteū istum. Idcirco uocatus ē locus ille

berlabee: quia ibi uterq; iurauit. et inierunt fedus pro puteo iuranti. Surrexit autē abimelech et phicol pnceps exercitus eius: reuēsiq; sunt in terram palestinoꝝ. Abrahā uo plantauit nemus in berlabee. et inuocauit ibi nomen dei eterni: et fuit colonus terre palestinoꝝ diebus multis. **XII**

Que postquā gesta sunt: temptauit deus abrahā. et dixit ad eum. Abrahā. Ille respondit. Assum. At illi. Tolle filiū tuum unigenitū quem diligis ysaac: et uade in terram uisionis. atq; ī holocaustū ibi offer eum super unū montiū quē monstrauero tibi. Igitur abrahā de nocte confurgens. strauit asinū suum: ducens secū duos iuuenes. et ysaac filiū suū. Cumq; concidisset ligna in holocaustum: abijt ad locum quē pcepit ei dñs. Die autē tercio: eleuatis oculis uidit locū procul. Dixitq; ad pueros suos. Expectate hic cū asino: ego et puer illuc usq; prope rantes. postquā adorauerimus. reuertemur ad uos. Tulit q; ligna holocausti: et imposuit sup ysaac filiū suū. Ipse uero portabat ī manibus: ignem et gladium. Cumq; duo pgerent simul: dixit ysaac patri suo. Pater mi. At ille respondit. Quid uis fili? Ecce inquit ignis et ligna: ubi est uictima holocausti? Dixit abrahā. Ds prouidebit sibi uictimā holocausti: fili mi. Pergabant ergo pariter: uene-

runtq; ad locum quē ostenderat ei dñs. In quo edificauit altare: et desuper ligna composuit. Cumq; colligasset ysaac filiū suum: posuit eū in altari sup struem lignoz. Extenditq; manum. et arripuit gladiū: ut imolaret filiū suum. Et ecce angelus dñi de celo clamauit dicens. **A**brahā. abrahāim. Qui respondit. Assum. Dixitq; ei. Non extendas manū tuam sup puerū: necq; facias illi quicquā. Funic cognoui qd timeas deum: et non peperisti filio tuo unigenito propter me. Leuaui abrahāim oculos: iudicq; post tergum arrietem inter uepres herentem cornibz. Quē assumens: obtrulit holocaustū pro filio. Appellauitq; nomen loci illius: dñs uidet. In de usq; hodie dicitur: in monte dominus uidebit. Vocauit autē angelus dñi abrahāim secundo de celo: dicens. Per memetipm iurauit dñs. quia fecisti rem hanc. et non peperisti filio tuo unigenito propter me: benedicam tibi. et multiplicabo semen tuū sicut stellas celi. et uelut arenam que est in litore maris. Possidebit semen tuū portas inimicorū suoz: et benedicentur ī semine tuo omnes gentes terre: quia obedisti uoci mee. Reuēsus est abrahā ad pueros suos: abieruntq; uersabec simul: et habitauit ibi. **H**ys itaq; gestis nuntiātū est abrahā qd melcha quoq; genuisset filios nachoz fratri suo: hus p̄mogenitū. et buz fr̄em eius. chamuelq; parce

syroz et cased. et azau. pheldaf q̄q; et iedlaph. ac batuel. De quo nata est rebecca. Octo istos genuit melcha: nachoz fratri abrahāim. Concubina uero illius nomine roma: peperit thabee. et gaon. et chaas

et maacha. **XIII**

Dixit autem Sara centū uiginti septem annis: et mortua est in ciuitate arbēe. que est ebron. in tra chanaan. Venitq; abrahā: ut plangeret. et fletet eam. Cumq; surrexisset ab officio funeris: locutus est ad filios hech. dicens. Aduena sum et pegrinus apud uos. Date m̄ uis sepulchri uobiscū: ut sepeliā mortuū meū. Responderuntq; filij hech: dices. Audi nos dñe. Princeps dei es apud nos: in electis sepulchris n̄ris sepeli mortuū tuū. **A**ulusq; prohibere te poterit: quin ī monumento eius sepelias mortuū tuū. Surrexit abrahā et adorauit populū terre. filios uidelicet hech: dixitq; ad eos. Si placet aīe uestre ut sepeliā mortuū meū: audite me. et intercedite p̄ me apud ephron filiū seor: ut det michi speluncam duplicem quā habet ī extrema parte agri sui. Pecunia digna tradat michi eam coram uobis: in possessionē sepulchri. Habitabat autem ephron: in medio filioz hech. Responditq; ephron ad abrahā cūctis audientibz: qui ingrediebātur portam ciuitatis illius. dices. Nequa quā ita fiet dñe nū: sed magis ausculta qd loquor. Agrum trado

81 tibi et speluncā que in eo est: p̄sen-
 tibus filiis populi mei. Sepeli mor-
 tuū tuū. Adorauit abrahā coram
 populo terre: et locutus ē ad ephron
 circumstante plebe. Queso ut au-
 dias me. Dabo pecuniā pro agro.
 Suscipe eam: et sic sepeliā mortu-
 um meū in eo. Respondit ephron.
 Dñe mi audi me. Terra quā postu-
 las: quadringentos argenti siclos
 ualet. Istud est precū: inter me et
 te. Sed quantū est hoc? Sepeli mor-
 tuum tuū. Quod cū audisset abra-
 ham: appendit pecuniā quā e-
 phron postulauerat audientib; fi-
 liis hech, quadringentos siclos ar-
 genti. et probate monete publice.
 Confirmatus q; est ager quondā
 ephronis in quo erat spelunca du-
 plex. respiciens mābre. tam ipse
 quā spelunca. et omnes arbores
 eius in cunctis terminis eius per-
 circuitū. abrahe in possessionem:
 uidentib; filiis hech. et cūctis q̄
 intrabant portam ciuitatis illius.
 Atq; ita sepeliuit abrahā saram
 uxorem suam ī spelunca agri du-
 plici: que respiciebat mābre. Hec
 est ebron. in terra chanaan. Et
 confirmatus est ager et antrum
 quod erat in eo. abrahe in possesi-
 onē monumti: a filiis hech. **XIII**

Erat abraham senex dierūq;
 multorū: et dñs in cunctis be-
 nedixerat ei. Dixit q; ad serūū seni-
 orem domus sue: qui p̄erat om̄ib;
 que habebat. Done manū tuā
 subter femur meū. ut adiurem

te p̄ dñm dñm celi et terre: ut nō
 accipias uxorem filio meo de fi-
 liab; chananēorū inter quos habi-
 to: sed ad terrā et ad cognationē
 meā proficiscaris. et inde accipi-
 as uxorem filio meo ysaac. Res-
 pondit seruius. Si noluerit mul-
 er uenire meū in terrā hāc. num
 reducere debeo filiū tuū ad locum
 de quo tu egressus es. Dixit abra-
 ham. Caue nequando reducas il-
 luc filiū meum. Dñs celi q̄ tulit
 me de domo patris mei et de t̄ra
 natiuitatis mee. qui locutus ē mi-
 chi et iurauit dicens. Semini tuo
 dabo terrā hanc: ip̄e mittet ange-
 lum suū coram te. et accipies inde
 uxorem filio meo. Si autē nolue-
 rit mulier sequi te. non teneberis
 iuramento: filiū tantū meū ne
 reducas illuc. Posuit ergo serui
 manū sub femore abraham dñi
 sui. et iurauit illi sup sermone
 hoc. Tulit q; decem camelos de
 grege dñi sui. et abiit. ex omnib;
 bonis eius portans secū. Profec-
 tus q; prexit mesopotamiam: ad
 urbem nachor. Cumq; camelos fe-
 cisset accumbere extra opidū iuxta
 puteum aque uespere. eo tempore
 quo solent mulieres egredi ad hau-
 riendam aquā. dixit. Dñe deus
 dñi mei abraham. occurre michi
 hodie obsecro. et fac misericordiam cū
 dño meo abrahā. Ecce ego sto
 prope fontē aque: et filie habita-
 torū huius ciuitatis egredientur
 ad hauriendā aquā. Igitur puella

cui dixerō. inclina ydriam tuā. ut bibam. et illa responderit bibe. qm̄ et camelis tuis dabo potum. ip̄a est quā preparasti seruo tuo ysaac. Et p̄ hoc intelligam. quod feceris misericordiam. cum dño meo. **F**ecit dum intra se uerba compleuerat. et ecce rebecca egrediebatur filia batuel filij melche uxoris nachor fratris abraham. habens ydriam in scapula sua. puella decora nimis. uirgo q̄ pulcherrima. et incognita uiro. **D**escenderat autē ad fontem. et impleuerat ydriam. ac reuertebatur. **O**ccurrit q̄ ei seruus. et ait. **P**auxillū michi aque ad sorbendum p̄be de ydria tua. **Q**ue respondit. **B**ibe dñe mi. **C**eleritq̄ deposuit ydriam sup̄ ulnam suā. et dedit ei potum. **C**umq̄ ille bibisset. adiecit. **Q**uin et camelis tuis hauriam aquā. donec cuncti bibant. **E**ffundens q̄ ydriam in canalibz. recurrit ad puteū ut hauriret aquā. et hausit eam omnibz camelis dedit. **I**lle autē contemplantur eam tacitus. scire uolens utrū prosperū fecisset dñs iter suū an non. **P**ostquā ergo biberāt cameli. protulit uir in aures aureas appendentes siclos duos. et armillas tōndem. pondo sicloy decē. **D**ixit q̄ ad eam. **C**uius es filia. **I**ndicamichi. **E**st in domo patris tui locus ad manendū. **Q**ue respōdit. **F**ilia batuelis sum filij nachor quē peperit melcha. **E**t addidit dicens. **P**aleax quoq̄ et feni plurimū est

apud nos. et locus spatiosus ad manendū. **I**nclinauit se homo. et adorauit dñm̄ dicens. **B**enedictus dñs deus dñi mei abraham. qui non abstulit misericordiam et ueritatē suam a dño meo. et recto me itinere p̄duxit in domū fratris dñi mei. **C**ucurrit itaq̄ puella. et nuntiavit in domū matris sue om̄ia que audierat. **H**abebat autē rebecca fr̄em. nomine laban. **Q**ui festinans egressus est ad hominē. ubi erat fons. **C**umq̄ uidisset iāures et armillas in manibz sororis sue. et audisset cuncta uerba refertis. hec locutus est michi homo. uenit ad uirum qui stabat iuxta camelos et prope fontē aque. **D**ixit q̄ ad eum. **I**ngredere benedictē domini. **C**ur foris stas. **P**reparaui domū. et locum camelis. **I**ntroduxit q̄ eum in hospiciū. ac destravit camelos. **D**edit q̄ paleas et fenum. et aquā ad lauandos pedes cameloy. et uiroy qui uenerāt cum eo. **E**t appositus est in cōspectu eius panis. **Q**ui ait. **N**on comedam. donec loquar sermones meos. **R**espondit ei. **L**oquere. **A**t ille. **S**eruus inq̄ abraham sum. et dñs benedixit dño meo ualde. **M**agnificatus q̄ est. et dedit ei oues et boues. argentū et aurum. seruos et ancillas. camelos et asinos. et peperit sara uxor dñi mei filium dño meo in senectute sua. **D**edit q̄ illi om̄ia que habuāt. **E**t adiurauit me dñs meus. dicens.

69

Non accipies uxorem filio meo de filiabus chananeorum in quorum terra habito: sed ad domum patris mei properas. et de cognatione mea accipies filio meo uxorem. Ego uero respondi domino meo. Quod si noluerit uenire mecum mulier: Dominus ait in cuius conspectu ambulo. mittet angelum suum tecum. et diriget uiam tuam: accipiesque uxorem filio meo de cognatione mea. et de domo patris mei. Innocens eris a maledictione mea: cum ueneris ad propinquos meos. et non dederint tibi. Veni ergo hodie ad fontem: et dixi. Domine deus domini mei abraham. si direxisti uiam meam in qua nunc ambulo. ecce sto iuxta fontem aque. et uirgo que egredietur ad hauriendam aquam audierit a me. da michi pauxillum aque ad bibendum ex ydria tua. et dixeris michi. et tu bibe. et camelis tuis hauriam: ipsa est mulier quam preparauit dominus filio domini mei. Dum hec mecum tacitus uoluere: apparuit rebecca ueniens cum ydria quam portabat in scapula. Descenditque ad fontem: et hausit aquam. Et ait ad eam. Da michi paululum bibere. Que festinans deposuit ydriam de humero: et dixit michi. Et tu bibe: et camelis tuis potum tribuam. Bibi: et adaquauit camelos. Interrogauique eam: et dixi. Cuius es filia? Que respondit. Filia batuelis sum filii nachor:

que peperit illi melcha. Suspendi itaque in aures ad ornandam faciem eius: et armillas posui in manibus eius. Pronusque adorauit dominum. benedicens domino deo domini mei abraham: qui produxit me recto itinere. ut sumerem filiam fratris domini mei filio eius. Quam obrem si facitis misericordiam et ueritatem cum domino meo: indicate michi. Si autem aliud placet. et hoc dicite michi: ut uadam ad dexteram siue ad sinistram. Responderunt laban et batuel. A domino egressus est sermo. Non possumus extra placitum et quietum aliquid loqui tecum. In rebecca coram te est. Tolle eam. et proficiscere: et sit uxor filii domini tui: sicut locutus est dominus. Quod cum audisset puer abraham: adorauit in terra dominum. Violatisque uasis argenteis et aureis ac uestibus: dedit ea rebecca pro munere. fratribus quoque eius et matri: dona obtulit. Inuitoque conuiuio uescentes pariter et bibentes: manserunt ibi. Surgens autem mane. locutus est puer. Dimitte me: ut uadam ad dominum meum. Responderunt frater eius et mater. Maneat puella saltem decem dies apud nos: et postea proficiscetur. Nolite autem me retinere: quia dominus direxit uiam meam. Dimitte me: ut properam ad dominum meum. Dixerunt. Vocemus puellam: et queramus ipsius uoluntatem. Cumque uocata uenisset: sciscitanti sunt. His ire cum homine

isto. Que ait. **A**d adam. Dimiserit ergo eam. et nutricem illi. seruumq; abraham et comites eius. impre-
cantes prospera. sorori sue. atq; dicentes. Soror nra es. crescas in mille milia. et possideat sem tuu portas inimicoy suoy. Igitur rebecca et puella ipsius. ascensis camelis. secute sunt iuru. Qui festinus re-
uertebatur ad dnm suu. Co tempore ysaac deambulabat p uiam que ducit ad puteu. cuius nomen est uiuentis et uidentis. Habitabat eni in terra australi. et egressus fuerat ad meditando in agro. in clinata iam die. Cumq; eleuasset oculos. uidit camelos uenientes procul. Rebecca quoq; conspecto ysaac. descendit de camelo. Et ait ad pueru. Quis est ille homo qui uenit p agrum i occursum nobis? Dixitq; ei. Ipse est dñs meus. At illa tollens cito palliu. operuit se. Seruus aute. cuncta que gesserat. narrauit ysaac. Qui introduxit eam in tabernaculu sare matris sue. et accepit eam uxorem. Et i tantu dilexit eam. ut dolorem q ex morte matris accidat. temparet.

Abraham uo aliam **A**duxit uxorem nomine cethu-
ram. que peperit ei zamram. et iexan. et madan. et madian. et iel boch. et sue. Jexan quoq; genuit laba et dadan. filij dadan. fue-
runt assurim et lathusim. et loo min. At uero ex madian ortus e epha et opher. et enoch. et abida.

et heldaa. Omnes isti filij cethure. **D**editq; abraham cuncta que posse-
derat ysaac. filius autem concu-
binay largitus est munera. Et separauit eos ab ysaac filio suo. dum adhuc ipse uiueret. ad pla-
gam orientalem. Fuerunt aute dies uite abrahe. centum septua-
ginta quinq; anni. et deficiens mortuus est in senectute bona. p-
uecteq; etatis et plenus dierum. Congregatus q; est ad populu suu. Et sepelierunt eu ysaac et hysmael filij sui in spelunca du-
plici. que sita est in agro ephron filij seor ethei. e regione mambre. quam emerat a filijs hech. Ibi se-
pultus est ipe. et sara uxor sua. Et post obitum illius. benedixit dñs ysaac filio eius. qui habitabat iuxta puteu nomine uiuentis et uidentis. Hec sunt generationes hysmael filij abraham. que peperit ei agar egyptia famula sare. et hec nomina filioy eius in uocabu-
lis et generationib; suis. Primo genitus hysmaelis. nabaioth. Deinde cedat et abdeel. et maptan. masma quoq; et duma. et masse-
dad. et themat. et ur. et naphis. et cethma. Isti sunt filij hysmael. et hec nomina p castella et opida eoy. duodecim pncipes tribuum suaru. Et facti sunt anni uite hysmael. centum triginta septem. Deficiens q; mortuus est. et appo-
situs est ad poplm suu. Habitauit aute. ab euila usq; sur. que respici-

cit egyptū. introeuntib; assyrios.
Coram cunctis frīb; suis obiit.
Hec quoq; sunt generatōes ysaac
filij abrahā. Abrahā genuit
ysaac. Qui cum eēt quadraginta
annor; duxit uxorem rebeccam
filiam batuel syri de mesopotāni
a sororem labān. Despicatus q; ē
ysaac dñm pro uxore sua: eo qđ
sterilis eēt. Qui exaudiuit eū:
et dedit conceptum rebecca. Sed
collidebantur in utero eius par
uuli. Que ait. Si sic michi futu
rum erat; quid necesse fuit con
cipere. Prexit q; ut consuleret do
minū. Qui respondens ait. Due
gentes in utero tuo sunt: et duo
populi ex uentre tuo diuidentur.
Popl's q; popl'm superabit: et
maior minor seruiet. Jam temp'
pariendi aduenerat: et ecce ge
mini in utero eius reperi sūt. Qui
p̄mus egressus est. rufus erat: et
totus in morem pellicis hispida.
Vocatumq; est nomen eius esau.
Protinus alter egrediens. plantā
fratris tenebat manu: et idcirco
appellauit eū iacob. Sexagenari
us erat ysaac: quando nati sunt
pariuuli. Quib; adultis: factus
est esau uir gnarus uenandi. et
homo agricola. Iacob autē uir
simplex: habitabat ī tabernacu
lis. Ysaac amabat esau eo qđ de
uenationib; eius uesceretur: et
rebecca diligebat iacob. Coxit
autē iacob pulmentū. Ad quem
cū uenisset esau de agro lassus:

ait. Da michi de coctione hac tu
fa: quia oppido lassus sum. Quā
ob causam: uocatum est nomen
eius edom. Cui dixit iacob. Vende
michi p̄mogenita tua. Ille respon
dit. Cui morior. Quid michi pro
derunt p̄mogenita. Ait iacob. Ju
ra ergo michi. Iurauit esau: et uen
didit p̄mogenita. Et sic accepto
pane et lentis edulio. comedit et
bibit: et abiit. p̄uipendens quod
p̄mogenita uendidisset. **XVI**

Orta autem fame sup̄ terram
post eam sterilitatem que
acciderat in dieb; abrahā: abiit
ysaac ad abymelech regē palestri
noz in gerara. Apparuit q; ei dñs:
et ait. Ne descendas in egyptum:
sed quiesce in terra quā dixerō tibi.
et pegrinare in ea: erōq; tecum. et
benedicam tibi. Tibi enī et semi
ni tuo dabo uniuersas regiones has:
complens iuramentū qđ sp̄pon
di abrahā patri tuo. Et multipli
cabo semen tuū sicut stellas celi:
daboq; posteris tuis uniuersas re
giones has. Et b̄ndicentur in se
mine tuo omnes gentes terre: eo
quod obedierit abrahā uoci mee.
et custodierit p̄cepta et mandata
mea. et ceremonias leges q; serua
uerit. Mansit itaq; ysaac in ge
raris. Qui cū interrogaretur a uir'
loci illius sup̄ uxore sua: respon
dit. Soror mea est. Timuerat enī
cōfiteri quod sibi sociata esset con
iugio: reputans ne forte interfice
rent eū p̄pter eius pulchritudinē.

Cumq; ptransissent dies plurimi. et ibi demoraretur: pspiciens abymelech palestinor rex p fenestra. uidit eum iocantem cum rebecca uxore sua. Et accersito ait. Pspiciuum est: qd uxor tua sit. Cur mritus es sororem tuā esse. Respondit. Timui ne morerer ppter eam. Dixitq; abymelech. Quare imposuisti nobis. Potuit coire quispiā de populo cū uxore tua: et induxerās sup nos grande peccatū. Precepitq; omni populo dicens. Qui tetigerit hominis huius uxorem: morte morietur. Seminauit autē ysaac in terra illa: et inuenit in ipso anno centuplū. Bndixitq; ei dñs: et locupletatus est homo. et ibat proficiens atq; succrescens: donec magnus uehementer effectus est. Habuit quoq; possessionē ouium et armentor: et familie plurimū. Ob hoc inuidentes ei palestin. omīs puteos quos foderant serui patris illius abrahā illo tempore obstruxerūt implentes humo: in tantū ut ipse abymelech diceret ad ysaac. Recede a nobis: qm potentior nrī factus es ualde. Et ille discedens ut ueniret ad torrentē gerare. habitaret q; ibi: cursū fodit alios puteos quos foderant serui patris sui abrahā: et quos illo mortuo olim obstruxerant philistinim. Appellauit q; eos hysdem nominib;: quib; ante pater uocauerat. Foderunt in torrente: et repererunt aquā uiuam. Sz et ibi

iurgū fuit pastoz gerare adūsum pastores ysaac: dicentiū. Nostra est aqua. Quā obrem. nom̄ putei ab eo quod acciderat: uocauit calumpniā. Foderunt et alium: pro illo quoq; rixati sunt. Appellauit q; eum inimicitias. Profectus inde. fodit aliū puteū: pro quo non contenderunt. Itaq; uocauit nom̄ eius latitudo: dicens. Hūc dilatauit nōs dñs: et fecit crescere super terram. Ascendit autē ex illo loco i bersabee: ubi apparuit ei dñs in ipsa nocte dicens. Ego sum deus abrahā patris tui. Noli timere: quia ego tecum sum. Et benedicam tibi. et multiplicabo semen tuū: propter seruū meū abrahā. Itaq; edificauit ibi altare: et inuocato nōie domini. extendit tabernaculū. Precepit q; seruis suis: ut foderent puteum. Ad quē locum cū uenissent de geraris abymelech et ochozat amicus illius. et phicol dux militum: locutus est eis ysaac. Qd uenistis ad me. hoīem quē odistis: et expulistis a uobis. Qui responderunt. Vidimus tecum eē dominū: et idcirco nūc diximus. Sit iuramentū inter nos. et ieamus fedus: ut nō facias nobis quicquā mali. sicut ⁊ nos nichil tuorū attigimus. nec fecimus qd te lederet: sed cū pace dimissim⁹ auctum benedictione dñi. Fecit ergo eis conuiuū. Et post cibū et potum surgentes mane: iurauerunt sibi mutuo. Dimisitq; eos

ysaac pacifice: in locū suū. Ecce autē uenerunt in ipso die serui ysaac. annūtiantes ei de puteo quē foderant: atq; dicentes. In uenimus aquā. Unde appellauit eū habundantiā: et nomen urbi impositū est berſabee. usq; in presentē diem. Esau uero quadragenarius duxit uxores. uidith filia beeri ethel. et basemath filiam elon eiusdem loci: que ambe offenderant animū ysaac et rebecca.

Senuit autē ysaac: **XXVII** et caligauerūt oculi eius. et uidere nō poterat. Vocauit q; esau filiū maiorem: et dixit ad eū. fili mi. Qui respondit. Assū. Cui pater. Vides inquit qd' senuerim: et ignorem diem mortis mee. Summe arma tua pharetrā et arcum: et egredere foras. Cuiq; uenatu aliquid apprehenderit. fac michi inde pulmentū sicut uelle me nō sit: et affer ut comedam: et benedicat tibi anima mea ante quā moriar. Quod cum audisset rebecca. et ille abiisset in agrum ut uisione patris impleteret: dixit filio suo iacob. Audiui patre tuū loquentē cum esau fratre tuo: et dicentē ei. Affer michi de uenatione tua. et fac cibos ut comedā: et benedicam tibi coram dño ante quā moriar. Hūc ergo fili mi acquiesce consilijs meis: et p̄gens ad gregem affer michi duos edo optimos. ut faciam ex eis escas patri tuo: quib; libenter uelatur.

Quas cū intuleris et comederit: benedicat tibi prius quā moriatur. Cui ille respondit. Nosti qd' esau frater meus homo pilosus sit: et ego leuis. Si attrectauerit me pater meus et senserit: timeo ne putet sibi me uoluisse illudere: et inducat sup me maledictionē pro benedictione. Ad quē mater. In me sit ait ista maledictio fili mi: tantū audi uocem meam. et pergens affer que dixi. Abijt et attulit: deditq; matri. Parauit illa cibos sicut nouerat uelle patrem illius: et uestib; esau ualde bonis quas apud se habebat domi. induit eum. Pelliculasq; hedoz circumdedit manib;: et collinuda protexit. Deditq; pulmentū: et panes quos coxerat tradidit. Quib; illatis: dixit. Pater mi. At ille respondit. Audio. Q's es fili mi. Dixitq; iacob. Ego sū esau p̄mogenitus tuus: feci sicut p̄cepisti michi. Surge. sede. et comedē de uenatione mea: ut benedicat michi anima tua. Rursum ysaac ad filiū suū. Quom̄ inq̄ tam cito inuenire potuisti fili mi. Qui respondit. Volūtas dei fuit: ut cito michi occurreret qd' uolebam. Dixitq; ysaac. Accede huc ut tangam te fili mi: et probem utrum tu sis filius m̄s esau. an non. Accessit ille ad patre: et palpato eo dixit ysaac. Vox quidē uox iacob est: sed manus manus sunt esau. Et nō cognouit eum:

quā pilose manus similitudinē
maioris expresserant. Bñdicens
ergo illi: ait. Tu es filius meus e
sai. Respondit. Ego sum. Et ille.
Affer inquit michi cibos de uena
tione tua fili mi: ut bñdicat tibi
anima mea. Quos cū oblatos co
medisset: obtulit etiā uinū. Quo
hausto: dixit ad eū. Accede ad me:
et da michi osculū fili mi. Accessit:
et osculatus est eum. Statimq; ut
sensit uestimentoy illius fragran
tiam: bñdicens ait. Ecce odor filij
mei: sicut odor agri cui benedixit
dñs. Det tibi deus de roze celi: et
de pinguedine terre: habundantiā
frumenti: uini: et olei: et seruiant
tibi popli: et adorent te trib; . Esto
dñs fractū tuoy: et iacruentur añ
te filij matris tue. Qui maledixe
rit tibi: sit ille maledictus: et qui
benedixerit tibi: bñdictionib; reple
atur. Dixit ysaac sermonē impleue
rat: et egresso iacob foras: uenit
esai. Coctos q; de uenatione cibos:
intulit patri dicens. Surge pater
mi: et comede de uenatione filij tui:
et benedicat michi aīa tua. Dixit
q; illi ysaac. Quis enī es tu? Qui
respondit. Ego sum filius tuus p
mogenitus esai. Expauit ysaac
stupore uehementi: et ultra quā
credi potest admirans ait. Quis
igitur est ille qui ductū captam
uenationē attulit michi: et come
di ex omnib; prius quā tu ueniret?
Benedixi q; ei: et erit benedictus.
Auditis esai sermonib; patris.

irrugit clamore magno: et con
sternatus ait. Benedic etiam et in
pater mi. Qui ait. Venit german
tuus fraudulenter: et accepit bene
dictionē tuam. At ille subiunxit.
Iuste uocatum est nomē eius iacob:
suplantauit enī me en altā uice.
Primogenita mea ante tulit: et
nūc secundo surripuit benedictio
nē meam. Rursūq; ad patrē. Num
quid nō reseruasti ait et michi bñ
dictionē? Respondit ysaac. Dñm
tuū illum constitui: et omnes frēs
eius seruituri illius sbugam. Fru
mento et uino: stabiliui eum. Et
tibi fili mi posthec ultra quid faci
am? Cui esai. Num unam tantū
inquit bñdictionem habes pater?
Nichi quoq; obsecro ut bñdicas.
Cumq; euulatu magno fleret: mo
tus ysaac dixit ad eum. In pingue
dine terre et in roze celi desuper: erit
benedictio tua. Uives in gladio: et
fratri tuo serues. Tempus q; ueni
et cum excutias et soluias uigum
euis de ceruicib; tuis. Oderat ergo
semp esai iacob: pro bñdictione
qua benedixerat ei pater. Dixit q;
in corde suo. Venient dies lictus
patris mei: et occidā iacob frēm
meū. Aunciata sunt hec rebecca.
Que mittens et uocans iacob fi
lium suū: dixit ad eum. Ecce esai
frater tuus: minatur ut occidat te.
Hunc ergo fili audi uocem meā:
et consurgens fuge ad laban fra
trem meum i aran. Habitabis q;
cum eo dies paucos: donec requi

est: furor fratris tui. et cesserit indignatio eius: obliuiscaturque eorum que fecisti in eum. Postea mittam te et adducam te inde huc. Cur utique orzabor filio in una die? Dixit quoque rebecca ad ysaac. Tedeo me uite mee: propter filias hech. Si acceperit iacob uxorem de stirpe huius terre: nolo uiuere. **XVII**

Vocauit itaque ysaac iacob et benedixit: precepitque et dicens. Noli accipere coniugem de genere chanaan: sed uade et proficiscere in mesopotamiam syrie ad domum batuel patris matris tue: et accipe tibi inde uxorem de filiabus laban auunculi tui. Deus autem omnipotens benedicat tibi: et crescere te faciat atque multiplicet: ut sis in turbas populorum: et det tibi benedictiones abraham: et semini tuo post te: ut possideas terram peregrinationis tue: quam pollicitus est auro tuo. Cumque dimisisset eum ysaac: profectus uenit in mesopotamiam syrie: ad laban filium batuel syri fratrem rebecca matris sue. Videns autem elau quod benedixisset pater suus iacob: et misisset eum in mesopotamiam syrie ut inde uxorem duceret: et quod per benedictionem precepisset ei dicens. non accipies coniugem de filiabus chanaan: quod quod obediens iacob patribus: isset in syriam: probans quod quod quod non libenter aspiceret altas chanaan pater suus: uuit ad hysmaelem: et duxit uxorem abscque

his quas pius habebat. melech filiam hysmael filii abraham sorore nabaroth. Igitur egressus iacob de berlabee: pergebat aran. Cumque uenisset ad quendam locum: et uellet in eo requiescere post solis occubitum: tulit de lapidibus qui iacebant: et supponens capiti suo dormiuit in eodem loco. Viditque in sompno scalam stantem super terram: et cacumen eius tangens celum: et angelos quoque dei ascendentes et descendentes per eam: et dominum in iuxta scale dicentem sibi. Ego sum dominus deus abraham patris tui: et dominus ysaac. Terram in qua dormis tibi dabo: et semini tuo: eritque semen tuum quasi piluis terre. Dilataberis ad orientem et occidentem: septentrionem et meridiem: et benedicentur in te et in semine tuo cuncte tribus terre: et ero custos tuus quicumque preperis: et reducam te in terram hanc: nec dimittam nisi compleuero uniuersa que dixi. Cumque euigilasset iacob de sompno: ait. Vere dominus est in loco isto: et ego nesciebam. Dauensque: quam terribilis inquit est locus iste. Non est hic aliud nisi domus dei: et porta celi. Surgens ergo mane: tulit lapidem quem supposuerat capiti suo: et erexit in titulum fundens oleum desuper. Appellauitque nomen urbis bechei: que pius lura uocabatur. Sicut etiam uotum dicens. Si fuerit dominus mecum: et custodierit me in uia per quam ambulo: et dederit

michi panes ad uescendū. et uesti-
mentū ad induendū. reuersusq;
fiero prospere ad domū patris mei;
erit michi dñs in dñm. et lapis iste
quē erexi in titulū. uocabitur do-
mus dei. cunctozq; que dederis
michi. decimas ⁊ hostias offeram

Patri. **XLIX**
Profectus ergo iacob. uenit
in terrā orientalem. Et uidit pu-
teum in agro. tresq; greges ou-
um accubantes iuxta eū. Nam
ex illo adaquabantur pecora. et
os eius grandi lapide claudeba-
tur. Fluisq; erat ut cunctis ou-
ib; congregatis deuoluerent lapi-
dem. ⁊ reiectis gregib; rursū sup
os putei ponerent. Dixitq; ad
pastores. fratres unde estis? Qui res-
ponderunt. De aran. Quos inter-
rogans; nūquid ait nobis laban
filii nachor? Dixerūt. Nouimus.
Sanus ne est inquit. Halet inq;
unt. Et ecce rachel filia ei uenit.
cum grege suo. Dixitq; iacob. Ad-
huc multū diei superest. nec est
adhuc tempus ut reducantur ad
caulas greges. Date ante potum
ouib; et sic ad pastum eas redu-
cite. Qui responderūt. Non possu-
mus. donec omnia pecora congre-
gentur. et amoueamus lapidem
de ore putei. ut adaquemus gre-
ges. Adhuc loquebantur. et ecce
rachel ueniebat cū ouib; patris sui.
Nam gregem ipsa pascebat. Quā-
cum uidisset iacob et sciret conso-
brinā suā. ouesq; laban auunculi

ZZ
sui. amouit lapidem quo puteus
claudebatur. Et adaquato grege.
osculatus est eam. Eleuataq; uoce
fleur. et indicauit ei qd' frater
ēet patris eius. et filius rebecca.
At illa festinans. nūciavit patri
suo. Qui cū audisset uenisse iacob
filii sororis sue. cucurrit obuiam.
Complexusq; est eū et in oscula-
ruens. duxit in domū suam. Au-
ditis autē causis itineris. respon-
dit. Os meū es. et caro mea. Et
postquā expleti sunt dies mensis
unius. dixit ei. Num quia frater
meus es. gratis serues mī. Dic
quid mercedis accipias. Habebat
uero duas filias. Maioris
lya. minor appellabatur rachel.
Sed lya lippis erat oculis. rachel
uero decora facie. ⁊ uenusto aspec-
tu. Quā diligens iacob. ait. Ser-
uiam tibi pro rachel filia tua mi-
nore. septem annis. Respondit
laban. Melius ē ut tibi eam dem-
quā uiro alteri. Mane apud me.
Seruiuit igitur iacob pro rachel
septem annis. et uidebantur illi
pauci dies p' amoris magnitudi-
ne. Dixitq; ad laban. Da michi
uxorem meā. quia tempus imple-
tum est. ut ingrediar ad eā. Qui
uocatis multis amicoy turbis
ad conuiuū. fecit nuptias. Et
uespere filiā suā lya m'roduxit
ad eum. dans ancillā filie. zel-
pham nomine. Ad quā cū ex mo-
te. iacob fuisset ingressus. facto
mane uidit lya m'. Et dixit ad

de

sozerū suū. Quid est qđ facere uoluisti. Nonne pro rachel seruiui tibi. Quare imposuisti m. Respondit laban. Non est i loco nro consuetudinis: ut minores ante tradamus ad nuptias. Imple ebdomada dierum huius copule: et hanc quoq; dabo tibi p opere quo seruiturus es in septē annis alijs. Acqueuit placito: et ebdomada transacta. rachel dixit uxorem: cui pater seruam balam dederat. Tandemq; potitus optatis nuptijs. amorem sequentis priorū pretulit: seruiēs apud eum septem annis alijs. Videns autē dñs qđ despiceret hā. aperuit uulua eius: sorore sterili pmanente. Que conceptū genuit filiū: uocauitq; nomen eius ruben. dicens. Vidit dñs humilitatē meam: nūc amabit me uir meus. Rursumq; concepit et peperit filiū: et ait. Quā audiuit dñs haberi me contemptū: dedit etiam istū michi. Vocauitq; nomen eius symeon. Concepit tertio: et genuit aliū. Dixitq; Nūc quoq; copulabitur m maritus meus: eo qđ pepererim ei tres filios. Et idcirco appellauit nomē ei leui. Quarto concepit. et peperit filium: et ait. Nōdo confitebor dño. Et ob hoc uocauit nomē ei iudam. Cessauitq; parē.

Cernens autē rachel qđ infecunda ēet: uocauit sororū. Fecit aut marito suo. Balam libos:

alioqñ mouat. Cui iratus respondit iacob. Num pro deo ego sum: qui priuauit te fructu uentris tui. At illa. Habeo inq; famulā bala: ingredi ad illam. ut pariat sup genua mea. et habeam ex illa filios. Deditq; illi balam in coniugium. Que ingressa ad se uiro concepit: et peperit filiū. Dixitq; rachel. Iudicauit m dñs: et exaudiuit uocem meam: dans michi filiū. Et idcirco appellauit nomen illi dan. Rursumq; bala concipiens: peperit alterū. Pro quo ait rachel. Comparauit me dñs cum sorore mea: et inualui. Vocauitq; nomē eius neptalim. Sentiens hā qđ parē desisset: zephā ancillam suā marito tradidit. Qua post cōceptum edente filiū: dixit. Felicitet. Et idcirco uocauit nomē eius gad. Peperit quoq; zepha alterū. Dixitq; hā. Hoc pro beatitudine mea. Beatam quippe me dicent mulieres. Propterea appellauit eū aser. Egredius autē ruben tempe mellis triticee in agrū: reperit mandragoras. Quas matri hē detulit. Dixitq; rachel. Da michi partem de mandragoris filij tui. Illa respondit. Parum ne tibi uideatur quod p̄pueris maritū michi: nisi etiā mandragoras filij mei tuis. At rachel. Dormiat tecū hac nocte: pro mandragoris filij tui. Rediit q; ad uespam de agro iacob. egressa est in occursum eius hā: et ait. Ad me inquit intrabis: quia

mercede conduxit te. pro mandrago-
 ris filij mei. Dormiuit cũ ea. nocte
 illa. Et exaudiuit dñs pces eius. Cõ-
 cepitq; et peperit filium q̄ntum.
 et ait. Dedit dñs mercedem m̄. q̄a
 dedi ancillam meã uiro meo. Appel-
 lauitq; nom̄ illius ysachar. Rursũ
 hya concipiens. peperit sextum fili-
 um. et ait. Ditauit me dñs dote
 bona. etiam hac uice. Nũcũ erit
 maritus meus. eo qd̄ genuerim
 ei sex filios. Et idcirco appellauit
 nomen eius zabulon. Post quem
 peperit filiã nomine dinam. Re-
 cordatus quoq; dñs rachelis. ex-
 audiuit eam. et aperuit uuluum
 illius. Que concepit. et peperit
 filiũ. dicens. Abstulit dñs opprobri-
 um meũ. Et uocauit nom̄ illius
 ioseph. dicens. Addat michi dñs
 filiũ alterũ. Hato aut̄ ioseph. dixit
 iacob socio suo. Dimitte me. ut
 reuertar in patriam et ad terrã meã.
 Da michi uxores et liberos meos. p̄
 quib; seruiui tibi. ut abeam. Tu
 uero nosti seruitutẽ. qua seruiui ti-
 bi. Ait ei laban. Inueniã grã in
 conspectu tuo. Experim̄to didici.
 qd̄ benedixit michi dñs prop̄ te.
 Constitue mercedem tuã. quam
 dem tibi. At ille respõdit. Tu nosti
 quomodo seruiuerim tibi. et quanta
 in manib; meis fuit possessio tua.
 Modicũ habuisti ante quã uenire.
 et nũc diues effectus es. bñdixitq;
 tibi dñs. ad introitũ meũ. Iustum
 est igitur. ut aliquando prouide-
 am etiã domui mee. Dixitq; laban.

Quid dabo tibi. At ille ait. Nichil
 uolo. Sed si feceris quod postulo.
 iterum pascam et custodiam peco-
 ra tua. Circa om̄s greges tuos. et
 separa cunctas oues uarias. et spar-
 so uellere. Et qd̄cumq; rufum et
 maculosum uariũq; fuerit. tam
 in ouib; quã in capris. erit merces
 mea. Respondebitq; michi cras
 uulticia mea. quando placiti tem-
 pus aduenierit coram te. Et om̄ia
 que nõ fuerint uaria et maculo-
 sa et rufa tam in ouib; quã in ca-
 pris. furti me argues. Dixitq; la-
 ban. Gratum habeo qd̄ petis. Et
 separauit in die illa capras et oues.
 hircos et arietes. uarios atq; ma-
 culosos. Cunctũ autẽ gregem uni-
 colorem. idest albi et nigri uelleris.
 tradidit in manu filioꝝ suozũ. et
 posuit spatũ itineris trium dierũ
 inter se et generũ. qui pascebãt
 reliquos greges eius. Tollens er-
 go iacob uirgas populeas. uirides.
 et amigdalinas. et ex platanis. ex
 parte decorticauit eas. Detrahitis
 q; corticib; in his que expoliata
 fuerant. candor apparuit. Illa uõ
 que integra erant. uiridia pman-
 serunt. Atq; in hunc modũ. color
 effectus est uariis. Posuitq; eas
 in canalib; ubi effundebatur aq̄.
 ut cũ uenissent greges ad biben-
 dũ. ante oculos haberent uirgas.
 et in aspectu earũ conciperet. factũ
 q; est ut in ip̄o calore coitus oues
 intuerentur uirgas. et parerent
 maculosa et uaria. et diuerso co-

loze respisa. Diuisitq; gregem iacob: et posuit uirgas ante oculos arietū. Erant autem alba queq; et nigra laban. cetera uero iacob: separatis inter se gregibz. Igitur quando pmo tempore ascendebant oues. ponebat iacob uirgas i canalibz: aquarū ante oculos arietum et ouiu: ut in eaz cōtemplatione conciperent. Quando uō serotina erat admissura. et conceptus extremus: nō ponebat eas. facta q; sunt ea que erant serotina laban: et que pmi tempous iacob. Ditatus q; est homo ultra modū: et habuit greges multos. ancillas et seruos. camelos et asinos. **XL**

Postquā autē audiuit uerba filioz laban dicentiu. tulit iacob omnia que fuerant patris nri. et de illius facultate ditatus. factus est inclitus. animadūctio quoq; faciem laban. qd' non esset erga se sicut heri et nudius tertius. maxime sibi dicente dño. reuētere ad terrā patrum tuoz. et ad generationē tuā. eroq; tecū: misit et uocauit rachel et lyam i agrū: ubi pascebat greges. Dixit q; eis. Uideo faciem patris ur̄i: qd' nō sit erga me sicut heri et nudius tertius. Ds autē patris mei: fuit meū. Et ipse nostis: quod totis uiribz meis seruiērim patri ur̄o. Sed pater ur̄ circūuēnit me. et mutauit mercedem meā decem uicibz: et tamen nō dimisit eū d's. ut noceret m̄. Si q̄ndo dixit.

uarie erunt mercedes tue: pariebant om̄s oues uarios fetus. Quando uero econtrario ait. alba queq; accipies pro mercede: om̄s greges alba pepererūt. Tulit q; deus substantiam patris ur̄i: et dedit m̄. Postquā enī conceptus ouium tempus aduenit: leuaui oculos meos. et uidi in sompnis. ascendentes mares sup feminas. uarios et maculosos: et diuisorum color. Dixit q; angelus dñi ad me: i sompnis. Iacob. Et ego respondi. Assum. Qui ait. Leua oculos tuos: et uide uniuersos masculos ascendentes super feminas. uarios. resp̄s atq; maculosos. Vidi enī omnia: que fecit tibi laban. Ego sum deus bechel: ubi unxisti lapidem. et uotum uouisti m̄. Nunc ergo surge: et egredere de terra hac. reuertens i terrā natiuitatis tue. Responderunt rachel et lyā. Numquid habemus residui quicquā in facultatibz: et hereditate domus patris nri: Nonne quasi alienas reputauit nos. et uendidit. comedit q; precū nrm: Sed d's tulit opes patris nri: et nobis eas tradidit. ac filijs nris. Unde omnia que p̄ cepit tibi dñs. fac. Surrexit itaq; iacob. et impositis liberis et cōiugibz suis sup camelos. abiit: tulit q; omnē substantiā et greges. et quicquid in mesopotamia acquisierat: p̄gens ad ysaac patre suū in terram chanaan. Eo tempore iterat laban ad condendas oues:

et rachel furata est ydola patris
sui. Noluit q̄ iacob confiteri soce-
ro suo: q̄d fugeret. Cumq; abisset
tam ip̄e quam omnia que iuris
eius erant. et amne transmissio p̄-
geret contra montē galaad: nun-
ciatum est laban die tercio. quod
fugeret iacob. Qui assūptis fra-
trib; suis. p̄secutus est eum dieb;
septem: et comprehendit eū in mon-
te galaad. Vidit q; in sompnis: di-
centem sibi dñm. Caue. ne quicq;
aspereloquaris: cōtra iacob. Jā q;
iacob extenderat in monte taber-
naculi: cū ille consecutus eū cū
frīb; suis. in eodem mōte galaad
fixit tentoriū. Et dixit ad iacob.
Quare ita egisti: ut clam me a-
bigeres filias meas. quasi capti-
uas gladio. Cur ignorante me
fugere uoluisti: nec indicare m̄.
ut prosequerer te cum gaudio. et
canticis et tympanis et cythara.
Non es passus: ut oscularer fili-
os meos. ac filias. Stulte opatus
es. Et nūc quidem ualeat manus
mea reddere tibi malū: sed d̄s pa-
tris tui heri dixit m̄. Caue ne lo-
quaris cū iacob quicq; durius.
Esto. Ad tuos ire cupiebas: et de-
siderio tibi erat domus patris tui.
Cur furatus es deos meos. Respō-
dit iacob. Quod inscio te p̄fectus
sum: timui ne uolenter auferres
filias tuas. Quod autē furti me
arguis: apud quēcūq; inueneris
deos tuos: necetur coram fratrib;
nr̄is. Scrutare quicq; apud me

tuorū inueneris: et aufer. Hec di-
cens ignorabat q̄d rachel furata
esset ydola. Ingressus itaq; laban
tabernacula iacob. et lye. et utiq;
famule: nō inuenit. Cūq; irass;
tentoriū rachelis: illa festinans
abscondit ydola subter stram̄ica
cameli: et sedit desup. Scrutan-
tiq; omne tentoriū. et nichil iue-
nienti: ait. Ne irascatur dñs me-
us. q̄d coram te assurgere nequeo:
quia iuxta consuetudinē feminarū
nunc accidit michi. Sic delusa sol-
licitudo querentis est. Tumensq;
iacob: cū iurgio ait. Quā ob cul-
pam meā. et ob quod peccatū sic
exarsisti post me. et scrutatus es
omnē supellectilem meā. Quid
inuenisti de cuncta substantia
domus tue. Pone hic coram frīb;
meis. et frīb; tuis: et iudicent in
me et te. Idcirco uiginti annis fui
tecum. Oues tue. et capre steriles
nō fuerunt: arceres gregis tui nō
comedi: nec captum a bestia of-
tendi tibi. Ego dampnū omne
reddebam: quicq; furto pierat
a me exigebas. Die noctuq; estu-
urgebar et gelu: fugiebatq; sop-
nus ab oculis meis. Sic p̄ uigin-
ti annos in domo tua seruiui tibi:
quatuordecim pro filiab;: et sex
pro gregib; tuis. Immutasti q; q;
mercedem meā: clerē uicib;: Jusi
d̄s patris mei abraham. et timor
ysa ac affuisset m̄: forsitan nudū
modo me dimisisses. Afflictionē
meam et laborem manū mearū

respexit d's: et arguit te heri. **R**el-
pondit ei laban. Filie et filij. et
greges tui. et omnia que cernis:
mea sunt. Quid possum facere
filij et nepotib; meis. **H**eni ergo
et icamus fedus: ut sit testimoni-
um inter me et te. Tulit itaq; ia-
cob lapidem: et erexit illum i ti-
tulum. **D**ixit q; fr'ib; suis. **A**fferte
lapides. **Q**ui congregantes fece-
runt tumulu: et comederu sup
eum. **Q**ue uocauit laban tumu-
lu testis. et iacob aceruū testimo-
ni: uterq; iuxta pprietate lingue
sue. **D**ixit q; laban. **T**umulus iste
testis erit inter me et te hodie. **E**t
idcirco appellatum est nomen ei
galaad: idest tumulus testis.
Interueatur d'ns et iudicet nos qn-
do recesserimus a nobis: si afflix-
eris filias meas. et si introduxere
alias uxores sup eas. **N**ullus ser-
monis nri testis est: absq; deo q
psens respicit. **D**ixit q; rursus
ad iacob. **E**n tumulus hic. et la-
pis que erexi: int me et te testis
erit. **T**umulus inqua iste et la-
pis: sint in testimoniū. **S**i aut
ego transiero illum. pgens ad te.
aut tu pterieris. malum in cogi-
tans: deus abrahā. et d's nachor.
iudicet inter nos. d's patris eoy.
Jurauit ergo iacob: p timorem
patris sui ysaac. **I**mmolatis q;
uictimis i monte. uocauit frēs
suos ut ederent panē. **Q**ui cū
comediissent: manserūt ibi. **L**a-
ban uō de nocte cōsurgens. oīcu

latus est filios et filias suas: et
benedixit illis: reuisus q; est in
locum suum. **XVII**

Iacob quoq; abiit itinere quo cepe-
rat. **F**uerunt q; et obuiam angeli
dei. **Q**uos cū uidisset: ait. **C**ast-
dei sunt hec. **E**t appellauit nomē
loci illius manaim: idest castra.
Aliis autē et nuntios ante se. ad
esau frēm suū in terra seyr regio-
nis edom: pcepit q; eis dicens. **S**ic
loquimini d'no meo esau. **H**ec di-
xit frater tuus iacob. **A**pud laban
pgrinatus sum. et fui usq; in p-
sentem diem. **H**abeo boues et asi-
nos. oues. et seruos atq; ancillas.
Aitro q; nunc legationē ad do-
minū meū: ut inueniā grām i
conspectu tuo. **R**euisi sunt nuntij
ad iacob: dicentes. **V**enimus ad
esau frēm tuū: et ecce properat i
occursum tibi. cū quadringētis iu-
ris. **T**imuit iacob ualde: et p-
ritus diuisit populu qui secū erat.
greges quoq; et oues. et boues et
camelos. in duas turmas. dicens.
Si uenerit esau ad unā turmā. et
pculerit eam: alia turma que re-
liqua est saluabitur. **D**ixit q; ia-
cob. **D**eus patris mei abrahā.
et d's patris mei ysaac. d'ne qui
dixisti michi reuicere in terrā tuā
et in locum natiuitatis tue. et be-
nefaciā tibi. minor sum cunctis
miserationib; tuis. et uitate tua
quā explesti seruo tuo: i baculo
meo transiui iordanē istum. et
nunc cū duab; turmis regredior:

erue me de manu fratris mei. de manu esau. quia ualde eum timeo. ne forte ueniens percutiat matrem cum filiis. Tu locutus es quod bene michi faceres; et dilatares senem meum sicut harenam maris: que per multitudinem numerari non potest. Cumque dormisset ibi nocte illa: separauit de his que habebat munera esau fratri suo; capras ducenas. hircos uiginti. oues ducenas. et arietes uiginti. camelos fetas cum pullis suis triginta. uaccas quadraginta. et tauros uiginti. asinas uiginti et pullos earum decem: et misit per manus seruorum suorum singulos secundum greges. Dixitque pueris suis. Antecedite me: et sit spatium inter gregem et gregem. Et precepit priorum dicens. Si obuuium habueris fratrem meum esau. et interrogauerit te cuius es. aut quo uadis. et cuius sunt ista que sequeris: respondebis. Serui tui iacob. Munera misit domino meo esau. Ipse quoque post nos uenit. Similiter dedit mandata secundo ac tertio. et cunctis qui sequebantur greges: dicens. Hisdem uerbis loquimini ad esau: cum inueneritis eum. Et addetis. Ipse quoque seruus tuus iacob: iter nostrum insequitur. Dixit enim. Placabo illum muneribus que precedunt: et postea uidebo illum. Forsitan propiciabitur mihi. Precesserunt itaque munera ante eum: ipse uero mansit nocte illa in castris. Cumque mature surrexisset; tulit

duas uxores suas. et totidem famulas cum undecim filiis: et transiit uadum iaboch. Traductisque omnibus que ad se pertinebant: remansit solus. Et ecce uir luctabatur cum eo: usque mane. Qui cum uidisset quod eum superare non posset; tetigit neruum femoris eius: et statim emarcuit. Dixitque ad eum. Dimitte me: iam enim ascendit aurora. Respondit. Non dimittam te: nisi benedixeris michi. At ergo. Quod nomen est tibi? Respondit. Iacob. At ille. Nequaquam inquit iacob appellabitur nomen tuum: sed israel. Quia si contra dominum fortis fuisti: quoniam tomagis contra homines preualebis? Interrogauit eum iacob. Dic michi quo appellaris nomine. Respondit. Cur queris nomen meum? Et benedixit ei: in eodem loco. Vocauitque iacob nomen loci illius phanuel: dicens. Uidi dominum facie ad faciem: et salua facta est anima mea. Ortusque est ei statim sol: postquam transgressus est phanuel. Ipse uero claudicabat pede. Quia ob causam non comedit filii israel neruum: qui emarcuit in femore iacob. usque in presentem diem: eo quod tetigerit neruum femoris eius. et obstupuerit. **XXVII**

Eleuans autem iacob oculos suos. uidit uenientem esau: et cum eo quadringentos uiros. Diuisitque filios lye et rachel. ambarumque famularum. et posuit utraq; ancillam et liberos earum in principio: lyan uero in secundo loco et filios ei?

64
rachel autē et ioseph nouissimos.
Et ipse p̄grediens adorauit pronus
in terram septies: donec appropi-
quaret frater eius. Currens itaq;
esau obuiā fratri suo: amplexa-
tus est eum. Stringens q; eius
collum et osculans: fleuit. Leua-
tis q; oculis. uidit mulieres et
paruuolos eay: et ait. Quid sibi
uolunt isti: et si ad te p̄tinent?
Respondit. Paruuoli sunt: quos
donauit mi deus seruo tuo. Et ap-
propinquantes ancille. et filij ea-
rum: incuruati sūt. Accessit q; q;
lya: cū liberis suis. Et cū similiter
adorassent: extremi rachel et io-
seph adorauerūt. Dixit q; esau.
Que nam sunt iste turme. quas
obuiā habui? Respondit. Et in-
uenire grām coram dño meo. At
ille. Habeo aut plurima frat mi:
sint tua tibi. Dixit iacob. Noli
ita obsecro. Sed si inueni grām ī
oculis tuis: accipe munusculū de
manib; meis. Sic enī uidi faciē
tuam: quasi uiderim uultū dei.
Esto michi propicius: et suscipe
b̄ndictionem quā attuli tibi. et
quā donauit michi d̄s tribuens
omnia. Dixit fr̄s compellente susci-
piens: ait. Gradiamur simul: et
ero socius itineris tui. Dixit q;
iacob. Noli dñe mi qd̄ paruulos
habeam teneros. et oues ac bo-
ues fetas mecū: quas si plus ī
ambulando fecero laborare: mo-
rientur una die cuncti greges.
Precedat dñs m̄s ante seruum

suū: et ego sequar paulatī uesti-
gia eius. sicut uidero paruulos me-
os posse: donec ueniam ad meū
dñm in seyr. Respondit esau. Oro
te: ut de poplō qui mecū est. saltē
socij remaneant uie tue. Non est
inquit necesse. Hoc uno indigeo:
ut inueniā grām in cōspectu tuo
dñe mi. Reuersus ē itaq; illo die
esau itinere quo uenerat: in seyr.
Et iacob uenit in socoth. Vbi edi-
ficata domo. et fixis tentorijs: ap-
pellauit nom̄ loci illius socoth id
est tabernacula. Transiuit q; in
salem urbem sichimor: que est in
terra chanaan. post quā reuersus ē
de mesopotamia syrie: et habita-
uit iuxta oppidū. Emit q; partē
agri in quo fixerat tabernacula.
a filijs emor patris sichem: centū
agnus. Et erecto ibi altari: inuo-
cauit sup̄ illud. fortissimū dñm isrl̄.
Egressa est autem **XVIII**
adina filia lye: ut uideret mu-
lieres regionis illius. Quā cū ui-
disset sichem filius emor euei. p̄n-
ceps terre illius: admauit et ra-
puit. et dormiuit cū illa: ut oppri-
mens uirginē. Et conglutinata
est aīa eius cū ea. Tristēq; blan-
dicys delinuit. Et p̄gens ad emor
patrem suū: accipe michi inquit
puellā hanc coniugem. Qd̄ cum
audisset iacob absentib; filijs. et
in pastu pecorū occupatis: filius
donec redirent. Egresso autē emor
patre sichem ut loqueretur ad ia-
cob: ecce filij eius ueniebant de

agro. Auditoq; qd' acciderat irati sunt ualde; eo quod fedam rem eet opatus in isrl: et uolata filia iacob. rem illicitam petrasset. **L**ocus est itaq; emor ad eos: et dixit. Sicheu filii mei adhesit aia filie ure. Date eam illi uxorem: et iungamus uicissim connubia. Filias uras tradite nobis; et filias nras accipite: et habitate nobiscum. Terra in potestate ura est: exerce te negociamini. et possidete eam. Sed et sicheu ad patre z ad frs eius ait. Inuenia gram coram uobis: et quecuq; statueritis dabo. **A**ugere dotem: et munera postulare. Libens tribua qd' petieritis: tantum date michi puella hanc. uxorem. Responderunt filij iacob sicheu et patri eius in dolo: seuu entes ob stupru sororis. **N**o possumus facere qd' petitis. nec dare sororem nram homini in circuciso: qd' illicitum est et nefaru apud nos. Sed in hoc ualebimus federrari. Si esse uolueritis nri similes. et circucidatur in uobis omnis masculini sexus: tunc dabimus z accipiemus mutuo filias nras ac uras. et habitabimus uobiscum: erimus q; unus popls. Sin aute circucidi nolueritis: tollemus filiam nram. et recedemus. **P**lacuit oblatio eoz. emor et sicheu filio et: nec distulit adolescens. qn statim qd' petebatur expleret. Amabat eni puella ualde: et ipe erat inclitus in omni domo patris sui. **I**n

gressi q; portam urbis: locuti sunt ad populu. **V**iri isti pacifici sunt: et uolunt habitare nobiscu. **R**egocientur in terra. et exerceant eam: que spaciola et lata. indiget cultorib; filias eoz accipiemus uxores: et uras illis dabimus. **U**num est: quo differretur tantu bonu. Si circucidamus masculos nostros. ritum gentis mutantur: et substantia eozum et pecora. et cuncta que possident. nra erunt. **T**antu in hoc acquiescimus: et habitates simul unu efficiemus poplm. **A**ssenti sunt omnes: circuncisis cunctis marib;. **E**t ecce die tercio. quando grauissimus uulneru dolor est: arreptis duo iacob filij symeon et leui frs dine gladijs. ingressi sunt urbem confidenter. **I**nterfectis q; omnib; masculis. emor et sicheu pariter necauerunt: tollentes dinam de domo sicheu sororem sua. **Q**uib; egressis. irruerunt sup occisos ceti filij iacob: et depopulati sunt urbem. in ultione stupri. **Q**ues eoz. et armenta. et asinos. cuncta q; uastantes. que in domib; et in agris erant: paruulos quoq; z uxores eoz duxerunt captiuas. **Q**uib; patratu audacter: iacob dixit ad symeon et leui. **T**urbastis me: et odiosum me fecistis chananeis et pherezeis. habitatorib; terre huius. **N**os pauci sumus: illi congregati percutient me: et delebor ego et domus mea. **R**esponderunt. **S**umq; ut scorto abuti debuere

64
sorore nostra. **XXV**

Hterea locutus est deus ad iacob. Surge et ascende bechel. et habita ibi: facq; altare dño qui apparuit tibi. quando fugiebas et aufrēm tuum. Jacob uero cōuocata omni domo sua: ait. Abicite deos alienos qui in medio ur̄i sunt: et mundamini. ac mutate uestimēta ur̄a. Surgite. et ascendamus in bechel. ut faciamus ibi altare dño. qui exaudiuit me in die tribulationis mee. et fuit locus itineris mei. Dederunt ergo ei omnes deos alienos quos habebāt. et in aures que erant in aurib; eoz. At ille infodit ea subter terebintū. que est post urbē sichēm. Cumq; profecti ēent: terror dei ī uasit omnes p̄ circuitū ciuitates: et non sunt ausi p̄sequi recedentes. Venit igitur iacob luzam q̄ est in terra chanaan cognom̄to bechel. ip̄e et omnis popl̄s cum eo. Edificauit q; ibi altare. et appellauit nomen loci domus dei. Ibi enī apparuit ei d̄s. cum fugeret frēm suū. Eodem tēpore mortua est delbora nutrix rebecca. et sepulta ad radices bechel. subter quercū. Vocatumq; est nomen loci: quercus fletus. Apparuit aut̄ iterum d̄s iacob. postquā reūsus est de mesopotamia syrie: b̄ndixit q; ei dicens. Non uocaberis ultra iacob: sed isrl̄ erit nom̄ tuum. Et appellauit eum israhel. Dixitq; ei. Ego d̄s omnipotēs. Cresce. et mul

tiplicare. Gentes et popl̄i nationū ex te erunt: et reges de lumbis tuis egredientur. Terramq; quam dedi abraham et ysaac dabo tibi: et semini tuo post te. Et recessit ab eo. Ille uero erexit titulū lapideum ī loco. quo locutus fuerat ei deus: libans sup̄ eum libamina. et effundens oleum. uocans q; nomē loci bechel. Egredius autem inde. uenit uerno tempore ad terrā que dicitur effratam. In qua cū parturiret rachel: ob difficultatē partus. periclitari cepit. Dixitq; ei obstetrix. Noli timere: quia et hunc habebis filiū. Egrediente autem aīa p̄ dolore. et imminente iam morte: uocauit nomen filii sui benoni. id est filius doloris mei. Pater uero appellauit eū beniamin. id est filius dextere. Mortua est ergo rachel. et sepulta in uia que dicitur effratam: hec est bechleem. Creuitq; titulum: sup̄ sepulchrū eius. Hic est titulus monumēti rachel: usq; in p̄sentem diem. Egredius inde: fixit tabernaculū transiuram gregis. Cumq; habitaret in illa regione: abiit ruben. et dormiuit cum bala. concubina patris sui. Quod illum minime latuit. Erant aut̄ filij iacob duodecī. Filij ihe: p̄mogenitus ruben. et symeon. et leui. et iudas. et ysachar. et zabolon. filij rachel: ioseph. et beniamin. filij bale ancille rachelus: dan. et neptalim. filij zelphe ancille ihe: gad. et aser. Hy filij

iacob: qui nati sunt ei in mesopo-
tania syrie. Venit etiam ad ysaac
patrem suum in mambre civitatem
arbee. hec est hebron: in qua pere-
grinatus est abraham et ysaac. Et
completi sunt dies ysaac: centum
octoginta annorum. Consumptusque
etate mortuus est: et appositus est
populo suo senez et plenus dierum.
Et sepelierunt eum: esau et iacob
filij sui.

Hec sunt autem generationes esau:
ipse est edom. Esau accepit uxores
de filiabus chanaan: ada filiam
elom ethei. et oolibama filiam ane-
a. filiam sebeon euethi. basemath
quoque filiam hysmael sorore na-
baioth. Perierit autem ada. eli-
phaz. Basemath. genuit rahuel.
Oolibama edidit hieus: et hielon.
et chore. Huius filij esau: qui nati
sunt ei in terra chanaan. Tulit
autem esau uxores suas. et filios
et filias. et omnem animam domus
sue. et substantiam et pecora et
cuncta que habere poterat in terra
chanaan: et abiit in alteram re-
gionem. recessitque a fratre suo ia-
cob. Divites enim erant valde: et
simul habitare non poterant. nec
sustinebat eos terra pegrinatōis
eorum. propter multitudinem gregum. Ha-
bitavitque esau in monte seyr: ipse
est edom. Hec autem sunt generati-
ones esau patris edom. in monte
seyr: et hec nomina filiorum eius.
Eliphaz: filius ada uxoris esau.
Rahuel quoque: filius basemath.

uxoris eius. Fueruntque filij eliphaz:
theman. omar. sepho. et gatham.
et cenez. Erat autem thanna con-
cubina eliphaz. filij esau: que pe-
perit ei amalech. Huius sunt filij ada
uxoris esau. filij autem rahuel:
naath. et zara. semma et meza.
Huius filij basemath: uxoris esau.
Isti quoque erant filij oolibama
filie ana. filie sebeon uxoris esau.
quos genuit ei: hieus. et hielon.
et chore. Huius duces filiorum esau. Fi-
lij eliphaz primogeniti esau: dux
theman. dux omar. dux sepho.
dux cenez. dux chore. dux gatha.
dux amalech. Huius filij eliphaz in
terra edom: et huius filij ada. Huius
quoque filij rahuel filij esau: dux
naath. dux zara. dux semma.
dux meza. Huius autem duces ra-
huel: in terra edom. Isti filij ba-
semath: uxoris esau. Huius autem
filij oolibama uxoris esau: dux hi-
eus. dux hielon. dux chore. Huius du-
ces oolibama filie ana: uxoris e-
sau. Isti sunt filij esau. et huius duces
eorum: ipse est edom. Isti filij seyr
horrei habitatores terre: lothan.
et sobal. et sebeon. et anan. et di-
son. et eser. et disan. Huius duces hor-
rei. filij seyr: in terra edom. Facti
sunt autem filij lothan: horri et
hemān. Erat autem soror lothan:
thanna. Et isti filij sobal: aluan.
et maneech. et ebal. seph. et onan.
Et huius filij sebeon: achara. et ana.
Iste est ana qui invenit aquas ca-
lidas in solitudine: cum pasceret

Quod cum patri suo et fratribus retulisset: increpauit eum pater: et dixit. Quid tibi uult hoc sompniū quod uidisti? Num ego et mater tua. et fratres tui. adorabimus te super terram? Inuidebant igitur ei fratres sui: pater uero rem tacitus considerabat. Cumque fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in sicheim: dixit ad eum israel. Fratres tui pascunt oues in sicheimis: ueni mittam te ad eos. Quo respondente. presto sum: ait. Vade et uide. si cuncta prospera sint erga fratres tuos et pecora: et renūtia michi quid agatur. Missus de ualle hebron: uenit in sicheim. Inuenitque eum uir errantem in agro: et interrogauit quid quereretur. At ille respondit. Fratres meos quero: indica michi ubi pascant greges. Dixitque ei uir. Recesserunt de loco isto. Audiuimus autem eos dicentes. eamus in dothaim. Perrexit ergo ioseph post fratres suos: et inuenit eos in dothaim. Qui cum uidissent eum procul. antequam accederet ad eos: cogitauerunt illum occidere: et mutuo loquebantur. Ecce sompniator uenit. Venite occidamus eum. et mittamus in cisternā ueterem: dicemusque. fera pessima deuorauit eum. Et tunc apparebit: quid illi profint sompnia sua. Audiens hoc ruben. nitentur liberare eum de manibus eorum: et dicebat. Non interficiamus animam eius. nec

effundamus sanguinem: sed proicit eum in cisternā hanc que est in solitudine: manusque uestras seruate innoxas. Hoc autem dicebat: uolens eum eripere de manibus eorum. et reddere patri suo. Confestim igitur ut uenit ad fratres: nuda uerunt eum tunica talari et polimita: miseruntque in cisternam que non habebat aquā. Et sedentes ut comederent panem. uiderunt hyismaelitas uatores uenire de galaad: et camelos eorum portantes aromata. et resinam. et stactem. in egyptū. Dixit ergo iudas fratribus suis. Quid nobis prodest. si occiderimus fratrem nostrum: et celauerimus sanguinem ipsius? Melius est ut uenundetur hyismaelitis: et manus nostre non polluantur. Fratrem enim et caro nostra est. Acque uerunt fratres sermonibus eius: et pretereuntibus madianitis negotiatoribus: extrahentes eum de cisterna. uendidērunt eum hyismaelitis uiginti argenteis. Qui duxerunt eum in egyptū. Reuersusque ruben ad cisternā: non inuenit puerum. Et scissis uestibus: pergens ad fratres suos. ait. Puer non comparet: et ego quo ibo? Tulerunt autem tunicam eius: et in sanguinem hedi que occiderant tinxerunt. mittentes qui ferrent ad patrem: et dicerent. Hanc inuenimus: uide utrum tunica filii tui sit an non. Quā cum agnouisset pater: ait. Tunica filii mei est. Fera pessima comedit eum: bestia

deuorauit ioseph. Scissis q̄ uestibus. inducus est cilicio. lugens filium multo tempore. Cōgregatis autē cunctis liberis eius. ut lenirent dolorem patris noluit cōsolationē recipere. **¶** Dixit. Descendam ad filium meū lugens in infernū. Et illo p̄seuerante ī fletu. madianei uendiderūt ioseph in egipto. phutaphari eunucho pharaonis. magistro milicie. **¶ XVII**

Eo tempore descendens iudas a fr̄ibus suis. diuertit ad uirum odollamitē nomine yran. Vidit q̄ ibi filiam hominis chanaanē. uocabulo sue. Et uxore accepta. ingressus est ad eam. Que concepit et peperit filium. uocauit q̄ nomen ei her. Rursum concepto fetu. natum filiū nominauit onam. Tertiū quoq̄ peperit. quē appellauit sela. Quō nato. parere ultra cessauit. Dedit autē iudas uxorem p̄mogenito filio suo her. nōie thamar. Fuit quoq̄ her p̄mogenitus iude. nequā in conspectu domini. et ab eo occisus ē. Dixit ergo iudas ad onam filiū suū. Ingredere ad uxorem fr̄is tui. et sociare illi. ut suscites semen fratri tuo. Ille sciens nō sibi nasci filios. introiens ad uxorem fr̄is sui. semen fundebat in terrā. ne libi fr̄is nomine nascerentur. Et idcirco percussit eum dñs. quod rem detestabilem faceret. Quā obrēdixit iudas thamar uirui sue.

Esto uidua in domo patris tui. donec crescat sela filius m̄is. Timebat enī. ne et ipse moreretur. sicut fr̄es eius. Que abiit. et habitauit ī domo patris sui. Cuius habitus autē multis diebus. mortua est sue uxore iude. Qui post luctū consolatione suscepta. ascendebat ad tonsores ouium suarum. ipse et yras opilio gregis odollamita. ī tampnas. Hunciatum q̄ est thamar. qd̄ socer illius ascenderet ī tampnas. ad tondendas oues. Que depositis uiduitatis uestibus. assumpsit tecltrū. Et mutato habitu. sedit in biuio itineris quod dicit tampnā. eo quod creuisset sela. et nō eum accepisset maritū. Quā cum uidisset iudas. suspicatus est esse meretricē. Opuerat enī uultū suū. ne cognosceretur. Ingrediensq̄ ad eam. ait. Dimitte me. ut coeam tecū. Nesciebat enī. quod uirui sua esset. Qua respondente. quid michi dabis. ut fruaris concubitu meo. dixit. Mittam tibi hedum de gregibus. Rursumq̄ illa dicente. parat qd̄ uis si dederis m̄i arrabonē. donec mittas qd̄ polliceris. ait iudas. Quid tibi uis pro arrabonē dari. Respondit. Anulū tuum et armillam. et bacilū quem manu tenes. Ad unū igitur coitum. cōcepit mulier. Et surgens abiit. Depositoq̄ habitu quē assumpsisset. induta est uiduitatis uestibus. Misit autem iudas hedū p̄

pastorem suū odollamitē: ut reciperet pignus qd̄ dederat mulieri. Qui cum nō inuenisset eam: interrogauit homines loci illius. Vbi ē mulier: que sedebat in uiuio. Respondentib; cunctis. non fuit in loco isto meretrix: reūsus est ad iudam. et dixit ei. Non inueni eam. Sed et homines loci illius. dixerunt m̄. nūquam ibi sedisse fornicum. At iudas. Habeat sibi. certe mendacj arguere nos non poterit. Ego nisi hecū que promiserā: et tu nō inuenisti eam. Ecce autē post menses tres: nuntiauerūt iude dicentes. Fornicata est thamar nurus tua: et uidetur uterus illius intumescē. Dixit iudas. Producite eam: ut comburatur. Que cū educeretur ad penā: misit ad locerū suū dicens. De uero cuius hec sunt: concepi. Cognosce cuius sit amulus. et armilla. et baculus. Qui agnitis numerib; ait. Iustior me est: quia nō tradidi eam sēla filio meo. Attamen ultra nō cognouit eam. Instante autē partu. apparuerūt gemini in utero. Atq; in ipā effusione infantū. unus prulit manū. in qua obstetrix ligauit coccinū dicens. Iste egredietur prior. Illo uero retrahente manū: egfilius est alter. Dixit q; mulier. Quare diuisa est propter te maceria. Et ob hanc causam: uocauit nomen eius phares. Postea egfilius est frater eius i cuius manu erat

coccinū: quem appellauit zaram. **AVIX** Sicur ioseph ductus est in egyptū. Emit q; eum phutiphar eunuchus pharaonis. princeps exercitus. uir egyptius: de manu hyfinaelitarū. a quib; pductus erat. Fuit q; dñs cum eo: et erat uir in cunctis prospere agens. Habibat q; in domo dñi sui. Qui optime nouerat esse dñm cū eo. et omnia q̄ geret. ab eo dirigi in manu illius. Inuenit q; ioseph grām coram dño suo: et ministrabat ei. A quo ppositus omib; gubernabat creditam sibi domum: et uniuersa que ei tradita fuerant. Benedixit q; dñs domui egypti propter ioseph: et multiplicauit tam in edib; quā in agris cūctā eius substantiā. Nec quicquā aliud nouerat: nisi panē quo uescebatur. Erat autē ioseph pulchra facie: et decorus aspectu. Post multos itaq; dies. iniecit domina sua oculos in ioseph: et ait. Dormi mecū. Qui nequaquā ac quiescens operi nefario: dixit ad eam. Ecce dñs meus omnib; m̄ traditis. ignorat quid habeat i domo sua: nec quicquā est qd̄ in mei potestate non sit. uel nō tradiderit michi: preter te que uxor eius es. Quomodo ergo possum hoc malū facere: et peccare in dñm meū. Huiuscemodi ūbis p singulos dies. et mulier molestata erat adolescenti: et ille recusabat stuprū. Accidit autem ut

quadā die intraret ioseph do-
 mū. et operis quippiā absq; ar-
 bitris faceret: at illa apphensa
 lacrima uestimenti eius. diceret.
 Dormi meū. Qui relicto ī ma-
 nu eius pallio fugit: et egessus
 est foras. Cumq; uidisset muli-
 er uestem ī manib; suis. et se ēē
 contemptā: uocauit homines
 domus sue: et ait ad eos. En in-
 trodixit uirum hebreum: ut
 illuderet nobis. Ingressus ē ad
 me: ut coiret meū. Cumq; ego
 subclamassē. et audisset uocem
 meā: reliquit palliū quod tene-
 bam. et fugit foras. In argumē-
 tum ergo fidei. retentiū pallium
 ostendit marito reuerti domū:
 et ait. Ingressus est ad me seruus
 hebreus. quē adduxisti: ut illu-
 deret michi. Cumq; audiss; me
 clamare. reliquit palliū et fugit
 foras. His auditis dñs et nimis
 credulus uerbis coniugis: iratus
 est ualde. Tradiditq; ioseph ī
 carcerem. ubi uincti regis custo-
 diebantur: et erat ibi clausus.
 fuit autē dñs cum ioseph: et
 misertus illius. dedit ei grām ī
 conspectu pncipis carceris. Qui
 tradidit ī manu ipius uniuersos
 uinctos qui in custodia tenebā-
 tur: et quicquid fiebat sibi ipso erat:
 nec nouerat aliquid. cunctis ei
 creditis. Dñs enī erat cū illo: et
 omnia eius opa dirigebat. **XL**

His ita gestis: accidit ut pec-
 carent duo eunuchi. pincer-

na regis egypti et pistoz. dño suo.
 Iratus q; contra eos pharao. nam
 alter pincernis p̄erat alter pisto-
 rib;: misit eos in carcerē pncipis
 militū: in quo erat uinctus et
 ioseph. At custos carceris tradi-
 dit eos ioseph: qui et ministra-
 bat eis. Aliquantulū temporis
 fluxerat: et illi in custodia tene-
 bantur. Uiderūt q; ambo somp-
 niū nocte una: iuxta interpretati-
 onē congruam sibi. Ad quos cum
 introisset ioseph mane. et uidisset
 eos tristes. sciscitatus est dicens.
 Cur tristior est hodie solito faci-
 es uſa. Qui responderunt. Somp-
 niū uidimus: et nō est qui interpre-
 tetur nobis. Dixitq; ad eos ioseph.
 Numquid nō dei est interpretatio.
 Referte michi: quid uideritis.
 Narrauit p̄or p̄positus pincerna-
 tū: sompniū suū. Videbā coram
 me uitam. in qua erant tres pagi-
 nes. crescere paulatim gēmas: et
 post flores uuas maturescere: ca-
 licemq; pharaonis ī manu mea.
 Tuli ergo uuas. et expressi in ca-
 licem quē tenebam. et tradidi
 poculum pharaoni. Respondit
 ioseph. Hec est interpretatio somp-
 ni. Tres pagines. tres adhuc di-
 es sunt. post quos recordabitur
 pharao magisteru tuū: et resti-
 tuet te in gradum pristinū. da-
 bis q; ei calicem iuxta officium
 tuū: sicut antea facere consueue-
 ras. Tantū memō mei cū bene-
 tibi fuerit: et facies meū niam.

ut suggeras pharaoni. ut educat
me de isto carcere. quia furto sub
latus sum de terra hebreoy: & hic
innocens in lacum missus sum.
Videns pistoy magister. quod
prudenter sompnum dissoluit.
ser: ait. Et ego uidi sompniū. qd
haberem tria canistra farine su
per caput meū. et i uno canistro
qd erat excelsius. portare me om
nes cibos qui sunt arte pistona:
aues qz comedere ex eo. Respon
dit ioseph. Hec est interpretatio
sompny. Tria canistra. tres ad
huc dies sunt. post quos aufet
pharao caput tuū. ac suspendet
te in cruce. et lacerabunt uolu
cres carnes tuas. Exinde dies
tercius natalicius pharaonis
erat. Qui faciens grande conu
uium. pueris suis. recordatus ē
inter epulas magistri pincernay.
et pistoy pncipis. Restituit qz al
terum i locum suū. ut porrigeret
ei poculū. alterum suspendit in
patibulo. ut coniectoris ueritas
probaretur. Et tamen succeden
tibz prosperis. ppositus pincerna
rū oblitus ē interpretis sui. **XII**

Post duos annos uidit pharao
sompniū. Putabat se stare
sup flumiū. de quo ascendebant
septem boues pulchre. & crasse ni
mis. et pascebantur in locis palu
stribz. Alie quoqz septem emerge
bant de flumine sede confecteqz
macie. et pascebantur i ipsa am
nis ripa. in locis uberrimis uiren

31
tibz. Deuorauerūt qz eas. quāti mi
ra species et habitudo corpoz erat.
Exprofactus pharao. rursū dor
miuit. et uidit sompniū alterū.
Septē spice pullulabāt in culmo
uno. plene atqz formose. Alie qz
totidem spice tenues. et percusse
urecline. oriebantur. deuorantes
omniū priorz pulchritudinē. Cui
galans pharao post quietē. et fco
mane pauore pteritus. misit ad
coniectores egypti. cunctos qz sapi
entes. Et accersitis. narrauit sop
niū. nec erat qui interpretaretur.
Tunc demū reminiscens pincerna
tū magister. ait. Confiteor pecca
tum meū. Iratus rex seruis suis.
me & magistrū pistoy retrudi uel
sic in carcerem pncipis militum.
ubi una nocte uterqz uidimus
sompniū. pflagium futuroz. Erat
ibi puer hebreus. eiusdem ducis
militū famulus. Cui narrantes
sompnia. audiuius quicquid
postea rei probauit euentus. Ego
enī redditus sum officio meo. &
ille suspensus est i cruce. Protin
ad regis imperiū. eductū de car
cere ioseph toronderūt. ac ueste
mutata obrulerūt ei. Cui ille ait.
Uidi sompnia. nec est qui edisse
rat. que audiui te prudentissime
conicere. Respondit ioseph. Absqz
me. dō respondebit prospera pha
raoni. Narrauit ergo pharao. qd
uiderat. Putabam me stare sup
ripam fluminis. et septem boues
de amne conscendere pulchras in

Dixit quoque rex ad ioseph. Ego sum pharao: absque tuo imperio non mouebit quisquam manum aut pedem. in omni terra egypti. Veritatem quoque nomen illius: et uocauit eum lingua egyptiaca saluatorem mundi. Dedit quoque illi uxorem. asenem filiam phutipharis sacerdotis helyopoleos. Egressus est itaque ioseph ad terram egypti. Triginta autem erat annorum. quando stetit in conspectu regis pharaonis: et circiuit omnes regiones egypti. Venit quoque fertilitas. septem annorum: et in manipulos redacte segetes. congregate sunt in horrea egypti. Omnis etiam frugum habundantia: in singulis urbibus condita est. Tanta quoque fuit multitudo tritici. ut arenae maris coequaretur: et copia mensuram excederet. Nati sunt autem ioseph filii duo. ante quam ueniret fames: quos ei peperit asenem filiam phutipharis sacerdotis helyopoleos. Vocauit quoque nomen primogeniti manasses: dicens. Obluisci me fecit deus omnium laborum meorum: et domus patris mei. Nomen quoque secundi appellauit effraym: dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igitur transactis septem annis ubertatis qui fuerant in egypto: ceperunt uenire septem anni inopiae. quos praedixerat ioseph: et in uniuerso orbe fames prevaluit. In cuncta autem terra egypti: erat fames. Qua esuriente: clama-

uit populus ad pharaonem alimenta petens. Quibus ille respondit. Ite ad ioseph: et quicquid uobis dixerit. facite. Crescebat autem cotidie fames: in omni terra. Aperuit quoque ioseph uniuersa horrea: et uendebat egyptiis: nam et illos oppresserat fames. Omnes quoque prouintiae ueniebant in egyptum. ut emerent escas: et malum inopiae temperarent. **XLII** **H**ydriens autem iacob quod alimentera uenderentur in egypto: dixit filius suus. Quare negligitis? Audiuimus quod triticum uenundetur in egypto. Descendite. et emite nobis necessaria: ut possimus uiuere. et non consumamur inopia. Descendentes igitur fratres ioseph decem. ut emerent frumenta in egypto. beniamin domi retento a iacob. qui dixerat fratribus eius ne forte in itinere quicquam paciatur mali: ingressi sunt terram egypti cum aliis qui pergebant ad emendum. Erat autem fames in terra chanaan. et ioseph princeps egypti: atque ad illius nutum frumenta populis uendebantur. Cumq; adorassent eum fratres sui et agnouisset eos: quasi ad alienos durius loquebatur: interrogans eos. Unde uenistis? Qui responderunt. De terra chanaan: ut emamus uictum necessaria. Et tamen fratres ipse cognoscens: non est agnitus ab eis. Recordatus quoque sompniorum que aliquando uiderat: ait ad eos. Explo ratores estis: ut uideatis infirmo-

ra terre uenistis. Qui dixerunt. Nō est ita dñe: sed serui tui uenerūt. ut emerent cibos. Om̄s filij unius uiri sumus. Pacifici uenimus: n̄ quicquā famuli tui machinant̄ mali. Quibz ille respondit. Alit̄ est. Immunita terre huius considerare uenistis. Et illi. Duodecim inquit serui tui fr̄es sumus: filij uiri unius in terra chanaan. Minimus cū patre n̄ro est: alius nō est sup̄. Hoc est ait qđ locutus sūt. exploratores estis. Jam nūc experimentū ur̄i capiam. Per salutem pharaonis: nō egrediemini hinc donec ueniat frater ur̄ minimus. Mittite e uobis unū: ut adducat eum. Vos autē eritis ī uinculis: donec probentur que dixistis. utrū falsa an uera sint. Alioquin: p̄ salutē pharaonis exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie: tribus dieb;. Die autē tercio educti de carcere: ait. Facite qđ dixi: et uiuetis. Deum enī timeo. Si pacifici estis: frater ur̄ unus ligetur in carcere. Vos autē abite. et ferte frumenta que emistis ī domos ur̄as; et fr̄em ur̄m minimū ad me adducite: ut possim ur̄os probare sermones. et non moriamini. fecerunt ut dixerat. Et locuti sunt adinuicē. Merito hec patimur: quia peccauimus ī fr̄em n̄r̄m. uidentes angustias anime illius dum deprecaretur nos: et nō audiuimus. Et idcirco uenit super nos ista tribulatio. C quibus

unus ruben ait. Numquid non dixi uobis. nolite peccare in puerū: et nō audistis me: Cui sanguis eius exquiratur. Resciebant autē qđ intelligeret ioseph: eo qđ interpretem loqueretur ad eos. Auertitq; se pariter: et fleuit. Et reuersus: locutus est ad eos. Tollensq; symeon et ligans illis presentib;. iussit ministris ut implerēt saccos eorū tritico: et reponerēt pecunias singulorū in sacculis suis: datis supra cibariis ī uia. Qui fecerunt ita. At illi portātes frumenta ī asinus suos: profecti sūt. Apertoq; unus sacco. ut daret iumento pabulū in diuersorio: cōtemplatus pecuniā in ore sacculi: dixit fr̄ib;. suis. Reddita est michi pecunia: eni habetur in sacco. Et obstupefacti turbatiq; dixerunt mutuo. Quid nam est hoc. qđ fecit nobis deus. Ueneruntq; ad iacob patrem suū in terra chanaan: et narrauerunt ei omnia que accidissent sibi dicentes. Locutus est nobis dñs terre dure: et putauit nos exploratores esse prouincie. Cui respondimus. Pacifici sumus: nec uilas molimur insidias. Duodecim fr̄es: uno patre geniti sumus. Unus nō est sup̄: minor cum patre moratur in terra chanaan. Qui ait nobis. Sic probabo: qđ pacifici estis. fr̄em ur̄m unū dimitte te apud me: et cibaria domib;. ur̄is necessaria sumite. et abite.

... non ...
 ... qui ...
 ... possit ...
 ... meriti ...
 ... si ...
 ... reperit ...
 ... penurias ...
 ... dicit ...
 ... me ...
 ... super ...
 ... boni ...
 ... mali ...
 ... rube ...
 ... si ...
 ... illi ...
 ... tibi ...
 ... descend ...
 ... frater ...
 ... reman ...
 ... terra ...
 ... carnis ...
 ... XLII ...
 ... omni ...
 ... Coni ...
 ... diler ...
 ... Reim ...
 ... illi ...
 ... nō ...
 ... uirand ...
 ... faciem ...
 ... adduc ...
 ... cum ...
 ... patre ...
 ... Sin ...
 ... herem ...
 ... nō ...
 ... faciem ...

frēm q̄ ur̄m minimū adducate ad me. ut sciam q̄d non sitis exploratores; et istum qui tenetur in uinculis recipere possitis: ac deinceps. que uultis emendi habeatis licentiam. Hys dictis. cū frumta effunderent singuli. reperierunt in ore sacculorū ligatas pecunias. Exteritisq; simul omnib; dixit pater iacob. Absq; liberis me eē fecistis. Joseph non est super; symeon tenetur in uinculis: beniamin aufertis. In me hec mala omnia reciderunt. Cui respondit ruben. Duos filios meos interfice: si nō reducere illum tibi. Trade illū in manu mea: et ego eum tibi restituiam. At ille. Non descendet inq̄d filius nris uobiscum. Frater eius mortuus est: ipse solus remansit. Si q̄d ei adūsū acciderit in terra ad quā p̄gitis: deducetis canos meos cū dolore ad inferos. **XLIII.**

Iterum fames omnē terrā uehementer p̄mebat. Consumptisq; cibis quos ex egipto deculerāt: dixit iacob filius suis. Reuertimini: et emite nobis paucillū escarū. Respondit iudas. Denuntiavit nobis uir ille sub testificatione iurandi: dicens. Non uidebitis faciem meam: nisi frēm ur̄m minimū adduxeritis uobiscum. Si ergo uis eum mittere uobiscū: p̄gemus pariter: et ememus tibi necessaria. Sin autē non uis: nō ibimus. Vir enim ut sepe diximus: denūtiavit nobis dicens. Non uidebitis faciem meā: absq;

frē ur̄o minimo. Dixitq; eis isrl. In meā hoc fecistis miseriam: ut indicaretis ei et aliū uos habere frēm. At illi responderunt. Interrogauit nos homo p̄ ordinē nostrā progeniē: si pater uiuere. et si haberemus frēm: et respondimus ei consequent̄ iuxta id quod fuerat sciscitatus. Numq̄d scire poteramus q̄d dicturus esset: adducate uobiscū frēm ur̄m: Judas quoq; dixit patri suo. Mitte puerum mecum ut proficiamus: et possimus uiuere: ne moriamur nos et paruuli nr̄i. Ego suscipio puerū: de manu mea require illū. Nisi reduxero et tradidero eum tibi: ero peccati in te reus. omni tempore. Si nō inceslisset dilatio: iā uice altera uenisset. Igitur isrl pat̄ eorū: dixit eis. Si sic necesse est: facite quod uultis. Sumite de optimis terre fructib; in uasis ur̄is. et deferre uiro munera: modicū resinę. et mellis. et storacis. et stactes. et therebinti. et amigdalārū. Pecuniamq; duplicē ferre uobiscū: et illam quā inuenistis in sacculis reportate: ne forte errore fr̄m sit. Sed et frēm ur̄m tollite: et ite ad ur̄ū. Deus autē meus om̄ps faciat uobis eū placabilem: et remittat uobiscū frēm ur̄m quem tenet: et hunc beniamin. Ego autē quasi orbatus absq; liberis ero. Tulerunt ergo uiri munera. et pecuniā duplicem: et beniamin. Descenderūtq; in egiptū: et steterūt

coram ioseph. Quos cum ille uidisset et beniamin simul: precepit dispensatori domus sue dicens. Introduc uiros domum; et occide uictimas. et instrue conuiuium: quoniam hodie mecum sunt comesturi meridie. Fecit ille sicut fuerat imperatum: et introduxit uiros domum. Ibique exterriti: dixerunt inuicem. Propter pecuniam quam retulimus prius in sacris nostris introducti sumus: ut deuoluat in nos calumpniam. et uolent subiciat seruituti. et nos et asinos nostros. Quam obrem in istis foribus accedentes ad dispensatorem: locuti sunt. Oramus domine: ut audias. Jam ante descendimus: ut emeremus escas. Quibus emptis. cum uenissemus ad diuersorium aperuimus sacculos nostros: et inuenimus pecuniam in ore saccorum: quam nunc eodem pondere reportauimus. Sed et aliud attulimus argentum: ut emamus que necessaria sunt. Non est in nostra conscientia: quis eam posuerit in marsupijs nostris. At ille respondit. Pax uobiscum. Nolite timere. Deus uir et deus patris uiri: dedit uobis thesauros in sacculis uestris. Nam pecuniam quam dedistis michi: probatam ego habeo. Eduxitque ad eos symeon. Et introductis domum attulit aquam: et lauerunt pedes suos: deditque pabula asinis eorum. Illi uero parabant munera: donec intraretur ioseph meridie. Audierat

enim quod ibi comesturi essent panem. Igitur ingressus est ioseph domum suam: obtuleruntque ei munera tenentes in manibus: et adorauerunt proni in terram. At ille clementer reualutatis eis: interrogauit eos dicens. Saluus ne est pater uir senex; de quo dixeratis mihi? Adhuc uiuit? Qui responderunt. Sospes est seruus tuus pater uir: adhuc uiuit. Et incuruati: adorauerunt eum. Attollens autem oculos ioseph. uidit beniamin fratrem suum uterinum: et ait. Iste est frater uir paruulus: de quo dixeratis mihi? Et rursum. Deus inquit misereatur tui fili mi. Festinauitque. quia commota fuerat uiscera eius super fratre suo: et erupiebant lacrimae. Et introiens cubiculum: fleuit. Rursumque lota facie: egressus tenuit se. et ait. Ponite panes. Quibus appositis seorsum ioseph et seorsum fratribus. egyptijsque qui uelcebantur simul seorsum. Illicitum est enim egyptijs comedere cum hebreis. et phanum putant huiusmodi conuiuium: sederunt ergo coram eo primogenitus iuxta primogenita sua. et minimi iuxta etatem suam. Et mirabantur nimis: sumptis partibus: quas ab eo acceperant. Maiorque pars uenit beniamin: ita ut quinque partibus excederet. Biberuntque: et inebriati sunt cum eo. **XLIII**

Precepit autem ioseph dispensatori domus sue: dicens. Imple saccos eorum frumento quantum possent

capere: et pone pecuniā singulorū
in sūmitate sacci. Ciphum autē
meū argenteū. et pretiū qđ dedit
trici: pone in ore sacci minoris.
factū qđ est ita. Et orto mane: di
missi sunt cū asinis suis. Jamq; ur
bem exierant: et processerāt paulu
lū. Tūc ioseph accersito dispensato
re domus: surge inq; psequere uirō.
et apphensis dicit. Quare reddi
distis malū pro bono? Ciphus
quē furati estis. ipse est in quo bi
bit dñs meus: et in quo augurari
solet. Pellimā rem fecistis. fecit il
le ut iusserat. et apphensis. p ordi
nē locutus est. Qui responderunt.
Quare sic loquitur dñs noster: ut
serui tui tantū flagitij commise
runt? Pecuniā quam inuenimus
in sūmitate saccorū: reportauimus
ad te de terra chanaan. Et quomō
consequens est. ut furati simus de
domo dñi tui aurū uel argenteū?
Apud quēcūq; fuerit inuentū ser
uorū tuorū quod queris. moriatur:
et nos serui erimus dñi nrī. Qui
dixit eis. fiat iuxta urām senten
tiam. Apud quēcūq; fuerit iuen
tum: ipse sit seruus mī. Vos autē
immori eritis. Itaq; festinato de
ponentes in terra saccos: aperue
runt singuli. Quos scrutatus. in
cipiens a maiore usq; ad minimū.
inuenit ciphū in sacco beniamin.
At illi scissis uestib;: oneratis qđ
tursum asinis: reuersi sunt ī opi
dum. Primusq; iudas cū frīb;us
ingressus est ad ioseph. Hecclum

enī de loco abierat. Omnes qđ ante
eum corruerūt pariter in terrā.
Quib; ille ait. Cur sic agere uo
luistis? An ignoratis. quod non
sit similis mei in augurandi sci
entia? Cui iudas. Quid responde
bimus inq; dñō meo; uel quid lo
quemur. aut uiste poterimus ob
tendere? Deus inuenit iniquitatē
seruorū tuorū. En omīs serui sumus
dñi mei: et nos. et apud quem in
uentus est ciphus. Respondit io
seph. Absit a me: ut sic agā. Q
furatus est ciphum: ipse sit ser
uus meus. Vos autē abite liberi:
ad patrem urām. Accedens autē
propius iudas: confidenter ait.
Oro dñe mi. loquatur seruus tu
us uerbū in aurib; tuis: et ne iras
caris famulo tuo. Tu es enī post
pharaonē dñs meus. Interrogasti
prius seruos tuos. Habetis patrē
aut frēm? Et nos respondimus
tibi dñō meo. Est nobis pater se
nex: et puer paruulus qui in se
nectute illius natus est. cui ute
rinus frater est mortuus: et ipm
solum habet mater sua. Pater
uero. tenere diligit eū. Dixistiq;
seruus tuus. Adducite eū ad me:
et ponam oculos meos super illū.
Suggestimus dñō meo. Non po
test puer relinquere patrem suū.
Si enī illum dimiserit. morietur.
Et dixisti seruus tuus. Nisi uenit
frater ur̄ minimus uobiscū. nō
uidebitis amplius faciem meā.
Cū ergo ascendissent ad famulū

44
tuū patre nrm: narrauimus ei
omnia que locutus est dñs nrs.
Et dixit pater nr: Reuertimini: et
emite nobis paru tritici. Cui dixi-
mus. Ire non possumus. Si frat
nr minimus descenderit nobiscū:
proficiscemur simul. Alioqn illo
absente: nō audemus uidere fa-
ciem uiri. Ad que ille respondit.
Vos scitis: quod duos genuerit
michi uxor mea. Egredius est u-
nus: et dixistis. Bestia deuora-
uit eum: et huc usq; non compā-
ret. Si tuleritis et istū: et aliqd
ei in uia contigerit: deducetis
canos meos cū merore ad infos.
Igitur si intrauero ad seruu tuū
patre nrm. et puer defuerit. cū
anima illius ex huius aīa pen-
deat. uiderit q; eum non esse no-
biscū: morietur: et deducet fa-
muli tui canos eius cum dolore
ad inferos. Ego proprie seruus
tuus sum: qui in meam hūc rece-
pi fidem. et sponondi dices. Nisi
reduxero eum: peccati reus ero ī
patrem meū omni tempore. Na-
nebo itaq; seruus tuus pro pue-
ro in ministeriū dñi mei: et puer
ascendat cū frīb; suis. Non enī
possum redire ad patre absente
puero: ne calamitatis que opif-
sura est patre meū testis assistam.

Non se poterat ultra
cohibere ioseph: multis co-
ram astantib; . Unde p̄cepit ut
egredierentur cuncti foras: et
nullus intesset alienus agnitio-

ni mutue. Cleuauit q; uocem cū
fletu: quā audierūt egypti. om-
nisq; domus pharaonis. Et dixit
frīb; suis. Ego sum ioseph. Adh̄
pater meus uiuit. Nec poterant
respondere frēs: nimio timore p-
territi. Ad quos ille clementer.
Accedite inquit ad me. Et cum
accessissent prope: ego sum ait
ioseph frater ur̄ que uendi distis
in egyptū. Nolite pauere: nec du-
rum uobis esse uideatur qd̄ uen-
didistis me in his regionib;. Pro
salute enī ur̄a: misit me d̄s ante
uos in egyptū. Bienniu est quod
cepit esse fames in terra: et adhuc
quinq; anni restant. quibus nec
arari poterit. nec meti. Premisitq;
me deus: ut reseruemini super ter-
ram. et escas ad uiuendū habere
possitis. Non ur̄o consilio sed dei
uoluntate huc missus sum: qui
fecit me quasi patre pharaonis. et
dñm uniuerse domus eius. ac p̄-
cipem ī omni terra egypti. Festina-
te et ascendite ad patrem meū:
et dicetis ei. Hec mandat filius
tuus ioseph. D̄s me fecit dñm u-
niuse terre egypti. Descende ad me.
ne moreris: et habita in t̄ra ges-
sen. eris q; iuxta me tu et filij tui.
et filij filioꝝ tuoz. oues tue et arim-
ta tua. et uniuersa que possides. i-
biq; te pascam. adhuc enī quinq;
anni residui sūt famis: ne et tu
pereas et domus tua. et omnia que
possides. En oculi ur̄i et oculi frīs
mei beniamin uident: qd̄ os meū

loquatur ad uos. **F**ugiate patri meo uniuersam gloriam meam: et cuncta que uidistis in egypto. Festinate: et adducite eum ad me. **C**umq; amplexatus recidisset in collum beniamin fratris sui. fleuit: illo quoq; flente similiter sup collum eius. **O**sculatus q; est ioseph omnes fratres suos: et plorauit p singulos. **P**ost que: ausi sunt loqui ad eum. **A**udiamq; est: et celebri sermone uulgatum in aula regis. **V**enerunt fratres ioseph. **E**t gauisus est pharao: atq; omnis familia eius. **D**ixit q; ad ioseph: ut imparet fratrib; suis dicens. **O**nerantes iumenta ite in terram chanaan: et tollite inde patrem uestrum et cognationem: et uenite ad me. **E**t ego dabo uobis omnia bona egypti: ut comedatis medullam terre. **P**recipe etiam ut tollant plaustra de terra egypti: ad subuentionem paruulorum suorum et coniugum: ac dicit. **T**ollite patrem uestrum: et propate quatenus uenientes: nec dimittatis quicquam de suppellectili uestra: quia omnes opes egypti uestrae erunt. **F**ecerunt filii israel: ut eis mandatum fuerat. **Q**ui bus dedit ioseph plaustra secundum pharaonis imperium: et cibaria in itinere. **S**ingulis q; proferrunt iussit binas stolas. **B**eniamin uero dedit trecentos argenteos cum quinq; stolis optimis: tantumdem pecunie et uestitum mittens patri suo: addens eis asinos decem: qui subueherentur ex omnibus diuicijs egypti: et totidem

asinas: triticum in itinere panes quoq; portantibus. **S**umisit ergo fratres suos: et proficiscentibus ait. **H**erascamini in uia. **Q**ui ascendentibus ex egypto: uenerunt in terram chanaan ad patrem suum iacob: et mirauerunt ei dicens. **J**oseph uiuit: et ipse dominatur in omni terra egypti. **Q**uo audito iacob: quasi de graui sompno euigilans: tamen non credebat eis. **I**lli autem econtra referebant omnem ordinem rerum. **C**umq; uidisset plaustra: et uniuersa que miserat: reuixit spiritus eius: et ait. **S**ufficit michi: si adhuc filius meus ioseph uiuit. **V**adam et uidebo illum: ante quam moriar.

Profectus q; israel cum **XLVI** omnibus que habebat: uenit ad puteum iuramenti. **E**t mactatis ibi uictimis deo patris sui ysaac: audiuit eum p uisionem nocte uocantem se: et dicentem sibi. **J**acob. iacob. **C**ui respondit. **E**cce assium. **A**it illi deus. **E**go sum fortissimus deus patris tui. **N**oli timere. **D**escende in egyptum: quia in gentem magnam faciam te ibi. **E**go descendam tecum illuc: et ego inde adducam te reuerentem. **J**oseph quoq; ponet manum suam sup oculos tuos. **S**urrexit iacob: a puteo iuramenti. **T**uleruntq; eum filii cum paruulis et uxoribus suis in plaustris que miserat pharao ad portandum senem: et omnia que possederat in terra chanaan. **V**enit q; in egyptum cum omni semine suo: filii eius et nepotes: filie.

et cuncta simul progenies. Hec sunt autē nomina filioꝝ isrl. qui ingressi sunt in egyptū: ipse cū liberis suis. Primogenitus ruben. filij ruben: enoch. et phallu. et elrom. et charmi. filij symeon: iemichel. et iamin. et ahot. et iachin. et sabar. et saul filius chanaanitidis. filij leui: gerson. chaath. et merari. filij iuda: her. et onan. et sela. et phares. et zara. Mortui sunt autē her et onan: in terra chanaan. Natiq; sunt filij phares: elrom. et amul. filij ysachar: thola. et phua. et iob. et semrom. filij zabulon: sarech. et elon. et iahel. Hy filij iye q̄s genuit in mesopotamia syrie: cū dina filia sua. Omnes anime filioꝝ eius et filiarū: triginta tres. filij gad: sephion. et aggi. sumi. et elebon. veri. et arodi. et areli. filij aser: iāne. et iesua. et iesui. et veria. Sara quoq; soror eoz. filij veria: heber. et melchiel. Hy filij zelphe. quam dedit laban iye filie sue: et hos genuit iacob: sedecim aīas. filij rachel uxoris iacob: ioseph et beniamin. Natiq; sunt ioseph filij in terra egypti. quos genuit ei asenec filia phutipharis sacerdotis helyopoleos: manasses. et effraym. filij beniamin: bela. et belchor. et asbel. gera. et naaman. et iehi. et ros. mophim. zophim. et ared. Hy filij rachel. quos genuit iacob: omnes anime quatuordecim. filij dan

usin. filij neptalim: iasiel. et gumi. et ieser. et salem. Hy filij bale quā dedit laban rachel filie sue: et hos genuit iacob. Omnes anime septem. Cuncteq; anime que ingressę sunt cum iacob in egyptū. et egressę de femore illius absq; uxozib; filioꝝ: sexaginta sex. filij autem ioseph qui nati sunt ei in terra egypti: anime due. Omnes anime domus iacob que ingressę sunt egyptum: fuere septuaginta. Misit autem iudam ante se ad ioseph ut nuntiaret ei: et ille occurreret in gessen. Quo cum puenisset: uncto ioseph curru suo. ascendit obviam patri ad eundem locum. Videns q; eum. irruit sup collum eius: et inter amplexus fleuit. Dixit q; pater ad ioseph. Jam letus moriar: quia vidi faciem tuam. et supstitem te relinquo. At ille locutus est ad frēs suos: et ad omnē domū patris sui. Ascendam et nūtiabo pharaoni: dicamq; ei. Frēs mei et domus patris mei. qui erant in terra chanaan. uenerunt ad me: et sunt uiri pastores ouū. curamq; habent alendoz gregum. Pecora sua et armenta. et omnia que habere potuerunt: adduxerunt secum. Cumq; uocauerit uos. et dixerit qd' est opus ur̄m: respondebitis. Viri pastores sum' seruitui ab infancia nr̄a usq; in p̄sens: et nos et patres nr̄i. Hec autē dicetis. ut habitare possitis in tra

gessen: quia detestantur egyptii
 omnes pastores ouium. **XLVII**
Egressus ergo ioseph: nuntiavit
 pharaoni dicens. Pater meus et
 fratres. oues eorum et armenta: et cuncta
 que possident. uenerunt de terra
 chanaan: et ecce consistunt in terra
 gessen. Extremos quoque fratrum
 suorum quinque uiros: statuit coram rege.
 Quos ille interrogauit. Quid
 habetis operis? Responderunt.
 Pastores ouium sumus serui tui:
 et nos et patres nostri. Ad peregrinandum
 in terram tuam uenimus:
 quoniam non est herba gregibus seruorum
 tuorum. ingrauescente fame in regio-
 ne chanaan. Petimus quod ut esse
 nos uibeas seruos tuos in terra
 gessen. Dixit itaque rex ad ioseph.
 Pater tuus et fratres tui. uenerunt
 ad te. Terra egypti in conspectu tuo
 est: in optimo loco fac habitare eos.
 et trade eis terram gessen. Quod
 si nostri esse in eis uiros industrios:
 constitue illos magistrum pecorum
 meorum. Post hec introduxit ioseph
 patrem suum ad regem: et statuit
 eum coram eo. Qui benedicens illi et
 interrogatus ab eo. quod sint dies
 annorum uite tue: respondit. Dies
 peregrinationis uite mee centum tri-
 ginta annorum sunt parui et mali:
 et non puenierunt usque ad dies pa-
 trum meorum. quibus peregrinati sunt.
 Et benedicto rege: egressus est foras.
 Ioseph uero patri et fratribus suis de-
 dit possessionem in egypto in optimo
 terre. solo ramesses. uti preceperat

pharao: et alebat eos omnemque do-
 mum patris sui. prebens cibaria sin-
 gulis. In toto enim orbe panis de-
 rat: et oppresserat fames terram:
 maxime egypti et chanaan. Quibus
 omnem pecuniam congregauit. pro
 uenditione frumentum: et tulit eam
 in erarium regis. Cumque defecisset
 emptorum precium: uenit cuncta
 egyptus ad ioseph. dicens. Da no-
 bis panes. Quare morimur coram
 te deficiente pecunia? Quibus ille
 respondit. Adducite pecora uestra:
 et dabo uobis pro eis cibos: si pre-
 cium non habetis. Que cum adduxis-
 sent: dedit eis alimenta. pro equis
 et ouibus. et bobus. et asinis. Susten-
 tauitque eos illo anno: pro comu-
 tatione pecorum. Veneruntque anno se-
 cundo: et dixerunt ei. Non celamus
 dominum nostrum: quod deficiente pecunia.
 et pecora simul defecerit. Nec clam-
 te est: quod absque corporibus. et terra.
 nichil habeamus. Cur ergo moue-
 mur te uidente? Et nos et terra
 nostra: tui erimus. Eme nos in serui-
 tute regiam: et prebe semina: ne
 peunte cultore terra redigatur in
 solitudinem. Emit igitur ioseph
 omnem terram egypti: uendentibus
 singulis possessiones suas. pro mag-
 nitudine famis. Subiecitque eam
 pharaoni. et cunctos populos eius.
 a nouissimis terminis egypti. us-
 que ad extremos fines eius. preter
 terram sacerdotum que a rege tradita
 fuerat eis: quibus et statuta ciba-
 ria ex horreis publicis prebebantur:

et idcirco non sunt compulsi uendē
possessiones suas. Dixit ergo io
seph ad populos. En ut uos cernitis:
eo uos et terrā uŕam pharao possi
det. Accipite semina. et seruite agro:
ut fruges habē possitis. Antam
partem regi dabitis: quatuor re
liquas pmitto uobis in sementē.
et in cibos familijs et libis uŕis.
Qui responderūt. Salus nŕa in
manu tua est. Respiciat nos tā
tum dñs nŕ: et leti seruiemus re
gi. Ex eo tempore usq; in pŕsente
diem. in uniuersa terra egypti
quinta pars regibus soluitur: et
factū est quasi in legē: absq; tra
sacerdotali. que libera ab hac cō
ditione fuit. Habitauit q; isrl̄ i
egypto. idest in terra gessen: et
possedit eam. auctus q; ē: et mul
tiplicatus nimis. Et uixit in ea:
decem et septem annis. Facti q;
sunt om̄s dies uite illius: centum
quadraginta septē annoꝝ. Cūq;
appropinquare cerneret mortis
diem: uocauit filiū suū ioseph. et
dixit ad eum. Si inueni gr̄am i
conspectu tuo. pone manū tuā
sub femore meo. et facies in mise
ricordiam et ueritatē. ut nō sepe
lias me in egypto: sed dormiā cū
patrib; meis: et auferas me de tŕa
hac. condas q; in sepulchro maio
rū. Cui respondit ioseph. Ego fa
ciam qd' uulisti. Et ille. Jura ergo
inquit michi. Quo iurante: adora
uit israel deum. conuersus ad lec
tuli caput. **XLVIII**

His ita transactis: nūciatū
est ioseph. qđ egrotaret pa
ter eius. Qui assumptis duob; fi
lius. manasse. et effraym: ire prex
it. Dictum q; est seni. Ecce filius
tuus ioseph uenit ad te. Qui cō
fortatus sedit in lectulo. Et in
gresso ad se ait. Deus om̄s ap
paruit michi in lūza que est in
terra chanaan: benedixit q; m̄ et
ait. Ego te augebo et multipli
cabo. et faciam in turbas poploꝝ:
dabo q; tibi terrā hanc. et semini
tuo post te. in possessionē sempitē
nam. Duo ergo filij tui qui nati
sunt tibi in terra egypti. ante quā
huc uenirem ad te: mei erūt. Ef
fraym. et manasses: sicut ruben et
simeon reputabūtur michi. Reli
quos autē quos genueris post eos.
tui erunt: et nomine fratru suoz
uocabūtur in possessionib; suis.
Michi enī quando ueniebam de
mesopotamia: mortua est rachel
in terra chanaan. in ipso itinere.
Erāt enī uernū tempus: et igre
diebar effratam. Et sepelii eā
iuxta uiam effrate: que alio no
mine appellatur bethleem. Si
dens autem iacob filios eius: dixit
ad eū. Qui sunt isti? Respondit.
filij mei sunt: quos donauit m̄
deus in hoc loco. Adduc inquit eos
ad me: ut bñdicam illis. Oculi
enī isrl̄ caligabant pre nimia se
nectute: et clare uidere nō potat.
Applicatos q; ad se. deosculatus et
circumplexus: dixit ad filiū. Nō

sum fraudatus a conspectu tuo: insup ostendit michi deus semen tuu. Cumq; tulisset eos ioseph de gremio patris. adorauit pronus in terra. et posuit effraym ad dexteram sua. idest ad sinistra isrl: manassen uo in sinistra sua. ad dexteram scilicet patris. Applicuit q; ambos ad eum. Qui extendes manu dexteram. posuit sup caput effraym minoris fris; sinistram aute sup caput manasse qui maior nati erat: comutans manus. **Benedixit** q; ioseph filio suo: et ait. **Deus** i cuius conspectu ambulauerunt patres mei abrahā & ysaac. d's qui pascit me ab adolescentia mea usq; in p'sente diem. angelus qui eruit me de cunctis malis. benedicat pueris istis; et inuocetur sup eos nomen meum. nomina quoq; patru meoꝝ abraham et ysaac: et crescant in multitudine sup terra. Videns aute ioseph qd' posuisset pater suus manu dexteram sup caput effray: grauiter accepit. Et apphensam patris manu. leuare conatus est de capite effraym: et transferre sup caput manasse. Dixit q; ad patre. Non ita conuenit pater: quia hic est pmogenitus. **Pone** dexteram tuam: sup caput ei. Qui renuens ait. **Scio** fili mi: scio. **Et iste** quidem erit in poplos. et multiplicabitur: sed frater eius unior. maior illo erit: et semen eius crescet i gentes. **Benedixit** q;

eis in ipso tempore: dicens. In te benedicetur isrl: atq; dicitur: fiat tibi deus: sicut effraym. et sicut manasse. **Constituit** q; effraym ante manassen. Et ait ad ioseph filiu suu. **En** ego morior: et erit deus uobiscu: reducet q; uos ad terra patrum uoꝝ. **Do** tibi partem una extra frēs tuos: quam tuli de manu amorrei. in gladio et arcu meo. **XLIX**

Locauit aute iacob filios suos: et ait eis. **Cogregamini**: ut annuitem que uentura sunt uobis. in dieb; nouissimis. **Cogregamini**. et audite filii iacob: audite isrl patrem urm. **Ruben** primogenitus mis; tu fortitudo mea: et principiu doloris mei. **Pror** i donis: maior impio. **Effusus** es sicut aqua; non crescas: quia ascendisti cubile patris tui. et maculasti stratu eius. **Symeon** et leui frēs: uasa iniquitatis bellantia. **In** consiliu eoz no ueniat aia mea: et in cetu illoꝝ non sit gla mea: quia in furore suo occiderunt uirum. et in uoluntate sua suffoderunt muru. **Maledictus** furor eoz quia prinax: et indignatio illoꝝ quia dura. **Diuidam** eos in iacob: et dispagam eos i isrl. **Juda**: te laudabunt frēs tui. **Han** tue in ceruicib; inimicoꝝ tuoꝝ: adorabunt te filii patris tui. **Catulus** leonis iuda. **Ad** pdam filii mi ascendisti: requiescens accubuisti ut leo. et quasi leena. **Quis** susci

tabit eum. Non auferetur sceptrum de iuda. et dux de femore ei: donec ueniat qui mittendus est: et ipse erit expectatio gentium. Iugans ad uineam pullum suum: et ad uicem o fili mi asinam suam. Lauabit uino stolam suam: et sanguine uive pallium suum. Pulchritudo oculi eius uino: et dentes eius lacte candidiores. Babulon in litore maris habitabit: et in statione nauium: pringens usque ad sydonem. Machar asinus fortis. ac cubans inter terminos: uidit requiem quod esset bona. et terram quod optima: et supposuit humerum suum ad portandum. factusque est tributis seruens. Dan iudicabit populum suum: sicut et alie tribus in israel. fiat dan coluber in uia. cerastes in semita: mordens ungulas equi: ut cadat ascensor eius retro. Salutare tuum expectabo domine. Gad accinctus preliabitur ante eum: et ipse accingetur retrorsum. Aser pinguis panis eius: et delicias prebebit regibus. Neptalim. ceruus emissus: et dans eloquia pulchritudinis. filius accrescens ioseph. filius accrescens: et decorus aspectu. filie discurre runt super murum: sed exaspauerunt eum. et uirgati sunt. inuideruntque illi: habentes iacula. Sedio in forti artus eius: et dissoluta sunt uincula brachiorum. et manuum illius. per manum potentis iacob. Inde pastor egressus est: lapis israel. Deus

pater tuus erit adiutor tuus. et omnipotens benedicet tibi benedictionibus celi desuper: benedictionibus abyssi iacentis deorsum: benedictionibus uberum et uilue. Benedictiones patris tui confortate sunt benedictionibus patrum eius: donec uenerit desiderium collium eternorum. Fiant in capite ioseph: et in uertice nazarei inter fratres suos. Benjamin lupus rapax: mane comedet predam. et uespere diuidet spolia. Omnes hi in tribubus israel duodecim. Hec locutus est eis pater suus. Benedixitque singulis benedictionibus propriis: et precepit eis dicens. Ego congregor ad populum meum. Sepelire me cum patribus meis in spelunca duplici. que est in agro ephron ethel contra mare. in terra chanaan: quam emit abraham cum agro ab ephron ethel. in possessionem sepulchri. Ibi sepelierunt eum: et saram uxorem eius. Ibi sepultus est ysaac: cum rebecca coniuge. Ibi et lya condita iacet. Finitisque mandatis quibus filios instruebat: collegit pedes suos super lectulum. et obiit: appositusque est ad populum suum.

Quod cernens ioseph: ruit super faciem patris flens. et deosculans eum. Precepitque seruis suis medicis: ut aromatibus condirent patrem. Quibus uisita explentibus: transierunt quadraginta dies. Iste quippe mos erat cadauerum conditorum. Fleuitque eum egyptus

tus: septuaginta diebus. Et expleto planctus tempore. locutus est ioseph ad familiam pharaonis. Si inueni gratiam in conspectu uro. loquimini in auribus pharaonis: eo quod pater meus adiurauerit me dicens. **C**u morior: in sepulchro meo quod fodi michi in terra chanaan sepelies me. Ascendam igitur et sepeliarum patrem meum: ac reuertar. **D**ixitque ei pharaon. Ascende et sepeli patrem tuum: sicut adiuratus es. **Q**uo ascendente: ierunt cum eo omnes senes domus pharaonis. cuncti que maiores nati terre egypti. domus ioseph cum fratribus suis: absque paruulis et gregibus. atque armentis que dereliquerat in terra gessen. **H**abuitque i comitatu currus et equites: et facta est turba non modica. **V**eneruntque ad aream achad: que sita est trans iordane. **U**bi celebrantes exequias planctu magno atque uehementi: impleuerunt septem dies. **Q**uod cum uidissent habitatores terre chanaan: dixerunt. **P**lanctus magnus est iste egyptus. **E**t idcirco appellauerunt nomen loci illius: planctus egypti. **F**ecerunt ergo filii iacob: sicut preceperat eis. **E**t portantes eum in terra chanaan sepelierunt in spelunca duplici: quam emerat abraham cum agro in possessione sepulchri ab ephron etheo. contra faciem mabre. **R**euisusque est ioseph in egyptum cum fratribus suis et omni comitatu: sepulto patre:;

Quo mortuo. timentes fratres eius et mutuo colloquentes. ne forte memor sit iniurie quam passus est. et reddat nobis malum omne quod fecimus: mandauerunt ei. **P**ater tuus precepit nobis ante quam moreretur: ut hec tibi uerbis illius diceremus. **O**bscuro ut obliuiscaris sceleris fratrum tuorum: et peccati atque malicie quam exercuerunt in te. **H**os quoque oramus: ut seruo dei patri tuo dimittas iniquitatem hanc. **Q**uibus auditis: fleuit ioseph. **V**eneruntque ad eum fratres sui: et proni in terram adorauerunt: et dixerunt. **S**erui tui sumus. **Q**uibus ille respondit. **N**olite timere. **H**um dei possumus resistere uoluntati. **V**os cogitastis de me malum: et deus uertit illud in bonum: ut exaltaret me sicut in presentia uestra: et saluos faceret populos multos. **N**olite metuere. **E**go pascam uos: et paruulos uros. **C**onsolatusque est eos: et blande ac leniter est locutus. **E**t habitauit in egypto cum omni domo patris sui. **D**ixitque centum et decem annis: et uidit filios effraym usque ad tertiam generationem. **F**ilij quoque machir filij manasse: nati sunt in genibus ioseph. **Q**uibus transactis: locutus est fratribus suis. **P**ost mortem meam deus uisitabit uos: et ascendere faciet de terra ista ad terram quam iurauit abraham. ysaac. et iacob. **C**umque adiuuasset eos atque dixisset.

domina LXXXVII

deus uisitabit uos. asportate uobiscū ossa mea de loco isto; mortuus est: expletis centū decem uite sue annis. Et conditus aromati bus: repositus est in loculo in egypto. **Explicit liber genesis. Incipit liber exodi.**

Et sunt nomina filiorū isrl̄: qui ingressi sunt egyptum cū iacob. singuli cū domib; suis introierunt: ruben. symeon. leui. iudas. ysachar. zabulon. ⁊ beniamin. dan. et neptali. gad. ⁊ aser. Erant igitur omnes anime eorū qui egressi sunt de femore iacob: septuaginta. Joseph autē: ī egypto erat. Quo mortuo et uniuersis fr̄ibus eius omniq; cognatione sua: filij isrl̄ creuerunt et quasi germinantes multiplicati sunt: ac roborati nimis impleuerunt terrā. Surrexit interea rex nouus sup̄ egyptū: qui ignorabat ioseph: et ait ad poplū suū. Ecce popl̄s filiorū isrl̄: multus et fortior nobis est. Venite sapienter opprimamus eum: ne forte multiplicetur: ⁊ si ingruerit contra nos bellū addatur inimicis nr̄is: expugnatisq; nobis egrediatur e terra. Preposuit itaq; eis magistros operum: ut affligerent eos onerib;. Edificauerunt q; urbes tabernaculorū pharaoni: pithon. et ramesse. Quantoq; opprimebant eos: tan

to magis multiplicabant ⁊ crescebant. Oderant q; filios isrl̄ egypti. et affligebant illudentes eis; atq; ad amaritudinē pducebant uitā eorū operib; duris luti et lateris: omni q; famulatu. quo in tē ope rib; p̄mebantur. Dixit autem rex egypti obstetricib; hebreorū. quāz una uocabatur sephora. altera phua: p̄cipiens eis. Quando obstetricabitis hebreas. et partus tempus aduenerit: si masculus fuerit interficite illū: si femina. reseruate. Timuerunt autē obstetrices deum; et nō fecerunt iuxta preceptū regis egypti: sed conseruabant mares. Quib; ad se accessit: rex ait. Quid nam est hoc qd' facere uoluistis: ut pueros seruarietis. Que responderūt. Nō sumus hebreę: sicut egyptię mulieres. Ipse enī obstetricandi habet sciētiam: et p̄us quā ueniamus ad eas. pariunt. Bene ergo fecit d̄s obstetricib;. Et creuit popl̄s: confortatus q; est nimis. Et quia timuerunt obstetrices d̄m: edificauit illis domos. Precepit autē pharao omni populo suo: dicens. Quicqd' masculini sexus natū fuerit. in flumen proiciat: quicqd' feminei. reseruate. **II**

Egressus post hec uir de domo leui: et accepit uxorem sicutis sue. Que concepit: et peperit filiū. Et uidens eum elegantē: abscondit trib; mensib;. Cumq; iam celare nō posset. sumptis fi

... et timore tam
... potest: un
... expone in ca
... hmentis: itance p
... et considerant am
... autē defecit d
... ut lauaret in
... pelle eius gra dū
... mem aliter. Aut tū
... p̄cipiens i paprone: m
... mab; suis. Et alla
... crenis q; in ca
... mēti: misera t
... hebreorū d' h
... Dis inquit ut
... tibi hebream
... que nutre possit
... p̄cipiens. Bada p̄
... uocauit mani
... dicitur a filia phara
... p̄cipiens puerū suū: ⁊
... tibi dabo mem
... p̄cipiens mulier: ⁊ tu
... aduicū q; tradidit
... phara. Que illa adop
... uum filij: uocauit
... moysen. dices. Ema
... eum. In dieb; illis
... erat moyses. egisse
... dicit afflictionem
... p̄cipiens p̄cipiens
... et uis fr̄ib; suis
... misset huc atq; i
... in adu uelisset: p̄cipiens
... dicitur zabulo. Et
... dicitur: conspexit dū
... dicit q; q; qu
... mā. Et nare p̄cipiens